

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 44

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY), BIRŽELIO (JUNE) 17 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

GUVERNATORIUS DEWEY PASKELBĖ BALTIJOS VALSTYBIŲ DIENĄ

Prieš dvyliką metų Sovietų Sąjunga, vykdydama savo politiką naikinti žmonių ir tautų teises, jėga įsijungė Baltijos respublikas — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Nuo to laiko milijonai nelaimingų Baltijos respublikų vyrų ir moterų buvo pagrobti iš savo namų ir išsiųsti į vergų darbo stovyklas Sibire. Kai kurie iš jų pergyveno tas stovyklas ir jie beliko tik žmonių griaučiai.

Jungtinių Valstybių Vyriausybė, atsiliepdama į tautos valią, yra griežtai atsisakiusi pripažinti Baltijos Valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Mes jaučiame visa tai juo stipriau, nes daugelis mūsų kaimynų, giminių ir draugų šioje valstybėje yra kilę iš Baltijos kraštų. Mes dalyvaujame jų liūdesyje dėl jų tautiečių krašto, o taip pat ir dėl daugelio jų pačių artimųjų likimo.

Dera, kad mes visai pareikštume tuo reikalu savo jausmus. Mes prisijungiame prie tikėjimo, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautos bus išlaisvintos iš brutalaus tyranijos, kurią jos kenčia.

Venecuela nutraukė dipl. santykius su Sovietais

Caracas. — Birželio 13 d. Venecuela nutraukė diplomatinis santykius su S. Sąjunga. Priežastis — Sovietų vyriausybės parodžiusi „paniekos Venecuelos tautai“, atsisakydama priimti Venecuelos vyriausybės notą dėl Sovietų diplomatų, kurie nustojo paisę „elementarių diplomatinių elgesio“. Venecuelos atstovui įsakyta iš Maskvos grįžti.

Dabar iš visos Pietų Amerikos su Sovietų Sąjunga diplomatinis santykius turi tik Argentina ir Urugvajus.

Sovietai prieš Einsteiną

Maskva. — A. A. Maksimovas, Sovietų mokslų akademijos narys, „Raudonojo Laiyno“ žurnale pasmerkė reliatyvizmo teorijos kūrėją Einsteiną. Esą Einsteinas fizikos mokslą įvedęs į idealizmo klampynę, atmesdamas „realybės šalia mūsų egzistavimą“ ir tuo būdu priešindamas dialektiniam materializmui. Mini, kad Maskvos universitetas tebesas jo teoriją apskrėtęs.

Tito žirkles atsiliepė

Belgradas. — JAV informacijos bei auklėjimo skyrių žiurnai užpuolė jugoslavų laikraštis „Politika“ už tai, kad jis išleido knygelę „Vergų darbas Sovietų Sąjungoje“, kurioje kalba, kad Jugoslavija buvo Sovietų satelitas ir paveldėjo taip pat koncentracijos stovyklų sistemą. O apie Tito atsiliepią: „tai žmogus, ant kurio pirmą spindi deimantai didumo kaip Serbijos vištų kiaušiniai.“

Dar 21 komunistų auka

Koje. — Birž. 14 d. komentantū pareikalavus lagerio pareigūnai belaisviai perdavė sargybai 21 belaisvį, antikomunistą, nukankintus ir išbadėjusius, kurie komunistų teismo buvo nuteisti mirti. Kai kurie buvo nugabenti į ligoninę.

Trumano laiškas Baltijos tautoms

Minint birželio tragiškuosius įvykius, Prezidentas Trumanas ašuntė trijų Baltijos tautų birželio minėjimams rengti Komiteto Pirmininkui V. Sidzikauskui šio turinio laišką:

Minint 12 metų sukaktį, kaip Sovietų Sąjunga neteisėtai užgrobė Baltijos tautas, aš siunčiu nuosirdžiausią užuojautą. Amerikos vyriausybė ir žmonės jaučia gyvą ir gilų užuojautos jausmą ir kartu šlykštisi vergėjų žiauriais veiksmais, kurių jėga Baltijos tautų diplomatai ir kiti Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai darbuosį už sa-

vas tėvynes. Mes neužmiršime mūsų Baltijos draugų. Mes pareiškiame per Jus visiems, kurie tik jie bebūtų, savo nuosirdžius linkėjimus, kad jiems nepri-

trūktų jėgų ir kantrybės nešti dabartinę priverstą tyraniją ir greit vėl džiaugtis nepriklausomybe ir laisve tarp laisvų tautų.

Sovietai kaitelioja atstovus

Londonas. — Vietoj Zarubino, kuris atkeliamas į Washingtoną, Londonui paskirtas Gromyko, ligišiolinis Sovietų atstovas JTO, buvęs atstovas JAV ir pirmasis Višinskio pavaduotojas.

Gromyko laikomas vienu iš pajėgiausių Sovietų diplomatų. Jo nukėlimas į Londoną rodo, kad Sovietai šita postą dabar labai vertina. Per jį tiki pareikšti Sovietų artėjimą prie Vakarų, pasinaudojant augančiu Londone bevanizmu ir tikintis įvairyti didesnę kylį į JAV, Britanijos ir Prancūzijos vienybę. Šitam tikėjimui pagrindo jie įdūrėti gali nuomoninių atsiskyrime dėl Korejos de-rybų ir Kojės įvykių, o taip pat atsakymo į Sovietų paskutinę notą.

Iš Peipingo taip pat atsauktas ligišiolinis atstovas N. Rošinas. Tokiu būdu iš karto pakeisti atstovai pagrindinėse sostinėse: Washington, Londone, Berlyne ir Peipinge. „The New York Times“ pažymi, kad tokio

diplomatų kilnojimo nesą buvę nuo 1939 m., kada M. Litvinovas ministerio kėdę perleido V. M. Molotovui. Tada buvo radikaliai pakeista ir politika, privedusi prie Molotovo-Ribbentropo susitarimo ir karo.

Pirmieji vokiečių kariai

Benna. — Vak. Vokietijos apsaugos komisarai T. Blankas pareiškė, kad nauji Vokietijos kariai pasirodys ateinančių metų sausio pradžioje. Nuo to laiko po 12 mėn. bus išmokyti pirmieji naujokai. Dar po metų Vokietija turės 12 divizijų. Pats Blankas numatomas Vokietijos apsaugos ministru.

Trumanas kandidatues?

Wilmingtonas. — Atstovų respublikonų konventa konferencijoje Eisenhowerio priešrinkininkas Taftas pareiškė, kad konventas išrinksiąs jį kandidatu į prezidentus. Demokratai greičiausiai griebis „paskutinės išėties“ ir statysią vėl Trumaną.

Dr. J. Šaulio biblioteka JAV

Iš Philadelphia pranešama, kad Pennsylvania Universiteto įsigijo vertingą senenai šveicarijoje mirusio dr. J. Šaulio biblioteką. Apie trys tūkstantai tomų įvairių lietuviškų knygų ir periodinių spaudos leidinių bei Lietuvų liečiančių leidinių svetimomis kalbomis jau pasiekė Amerikos krantus ir šiuo metu Pennsylvania Universiteto Bibliotekoje įtraukiama į katalogus.

Kiek žinoma, šį žygį universiteto vadovybė atliko prof. Senno patariama. Šią žinią ypač malonu pranešti nes Pennsylvania Universitetas ne tik išgelbėjo vertingą dr. J. Šaulio biblioteką, bet padarys jai prieinamą ir Amerikoje esantiems lietuviams studentams ir profesūrai.

Švedų karinis lėktuvas dingo be žinios Baltijos

Birželio 13 d. švedų karinis lėktuvas dingo be žinios apie 100 mylių nuo Baltijos rytinių krantų. Lėktuvas buvo su visais naujaisiais įrengimais ir radaru, 8 žmonių įgula. Skrido į Gotlando salą tarnybiniams reikais. Apie jo likimą jokių žinių nėra, nors laivais jau ištyrinėjo jūros apylinkes.

Aptūrinėjant Kojės saloje 76 barako liekanas, kur atstatant tvarką buvo susiremta net sunkiaisiais ginklais, amerikietis karys tyrinėja komunistų belaisvių „namų gamybos“ ginklus ir žiaurumus, kuriuos patys belaisviai įvykdė savo draugams, kurie nenorėjo pritari ti sukilimui.

Prezidentas Harry Trumanas pasirašo ant metalo lentelės, kuri bus įlieta į „Nautilius“ sienas, pirmojo pasauly povandeninio laivo, varomo atomo energija. Iškilmės įvyko Groton, Conn. dedikuojant jį laivui. Kairėje stovi John Jay Hopkins, fabriko viršininkas, dešinėje — laivyno sekretorius Dan L. Kimball.

Dešimt egzilių atstovų pasirašė „Laisvės Deklaraciją“

Birželio 12 d. Williamsburge, Virginija, dešimt pavergtųjų tautų atstovų pasirašė deklaraciją, užtikrinančią žmogaus teises ir politines laisves, kai tuose kraštuose bus nuverstas komunistinis režimas. Lietuvos vardu pasirašė „Free Europe“ Lietuvių Patairiamosios Grupės pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas. Kitų tautų deklaracijos signatarai buvo: Nucci Kota — Albanijos, Stefan Osusky — Čekoslovakijos, Dr. Leonhard Vahter — Estijos, dr. Adolfs Blodnieks — Latvijos, dr. Miha Krek — Jugoslavijos, Tadeusz Romer — Lenkijos, Grigore Gafencu — Rumunijos, Msgr. Bela Varga — Vengrijos ir Nicola Balabanov — Bulgarijos. Iškilmės įvyko ryšium su garsios Williamsburgo Teisių Deklaracijos 176 metų sukaktimi. 1776 m. toje pačioje salėje buvo pasirašyta Virginijos valstybės deklaracija, kuri vėliau turėjo įtakos 1787 m. krašto konstitucijai, o taipgi daug iš jos paimta ir JAV nepriklausomybės deklaracijoje. Pavergtųjų tautų egziliniai atstovai, panašiai kaip jų pradininkai prieš 176 metus, garantavo pagrindines žmogaus teises: lygybę prieš įstatymus, laisvus rinkimus, spaudą, teisę į privatinę nuosavybę, laisvą darbo pasirinkimą ir kt. Iškilnių proga kalbas, nukreiptas prieš sovietinę prispaudą, pasakė buvęs JAV valstybės pasekretorius Adolf A. Berle, „Free Europe“ prezidentas adm. Harold B. Miller, JAV buv. ambasadorius Japonijoje Joseph C. Grew ir kt.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Admirolas Radford, JAV laivyno viršininkas Ramiajam Vandenynė kritikuoja per lėtą ginklų pristatymą Chiang Kai-Shekui į Formosą.
- Britų apsaugos ministeris Alexanderis ir jo ekspertai turėjo pasitarimą Seule su JT karo vadu tolimuosiuose rytuose. Jis pareiškė savo visišką pritarimą JTO politikai derybose dėl paliaubų.
- JT atstovai Korejoje apkaltino komunistus, kad jie sutelkę kariuomenę į neutralią zoną prie Panmunjomo, ir reikalavo ją atitraukti.
- Australijos min. pirmininkas R. Mezies per Londoną atvyksta į Washingtoną ir čia tarsis dėl Australijos surastų uranumo laukų išnaudojimo.
- Prancūzų komunistų sekretorius Duclos, kuris už pasikėsinimą svetimiems išduoti kraštą nuo geg. 28 d. sėdi kalėjime, apkaltino prancūzų policiją, kad ji kratos metu ji apiplėšusi — dingę 30.000 frankų (85 dol.). Komunistų suiminėjimą ir jų kaltinimą valstybės išdavimu jis palygino su nacių sudegintu reichstagu.
- Birž. 14 d. suimtas Britanijos užsienių r. m-jos valdininkas radio operatorius W. M. Marshallis. Jis kaltinamas teikęs žinias Sovietų pasiuntinybės antrajam sekretoriui Kuznecovui. Užkluptas sykiu su Kuznecovu.
- Eisenhoweris pareiškė, kad j savo vyriausybę jis neprisims MacArthur. Taftas priešingai: jis noris, kad MacArthuras atsiųstų vietoj Bradley ar j panašų postą.
- Birželio 16 d. Stockholme prasideda didžiausia Sovietų špiūnažo byla.
- Korejoj sąjungininkai buvo puolami kiniečių. Tai buvęs didžiausias kiniečių puolimas. Išsauta 11,000 pabūklų sviedinių. Sąjungininkai atsilaikė. Australiečiai šiose kovose pavartojo naują bombą, kuri duoda iš karto 15 gaisrų. Ją pavadino „skraidančiu svogūnu.“

Automobilis, kuris lemia mirtį

Kas dabar važinėja šarvuotąja Hitlerio mašina?

Kai 1939 metais Hitleris suvarė į Čekoslovakiją savo tankus, o paskui juos pats iškilmingai įvažiojo į Pragę, pro gatves į vežė tankinius šarvuotus automobilius "Mercedes" firmos. Jo nebuvo galima prašauti arba lengvesne bomba sudraskyti. Taip Hitleris atsisėdė čekų tautai ant sprando, bet kadangi pats turėjo dar kitur "darbą", tai čia paliko "apsidirbti" savo patikėtini — policijos šefą Heydrichą. Kad jo kas nepašautų, dovanojam ir tą šarvuotąjį "Mercedes", tik nepakankamai pripildę jo statinės benzino. Reikėjo tai frontui taupyti. Skystąjį kūrą betuopydamas, Heydrichas iš puičių Černo rūmų kartais įvažiuodavo ir savo paprastą mašiną. Kadangi buvo jau daug čekų išžudęs ar į koncentracijos stovyklas sukišęs, tai čekai jį 1942 metais nutykojo ir vietoje nudėjo. Jo šarvuota mašina, gauta iš Hitlerio, atiteko Frankui, vokiečių pasodytam "Bohemijos ir Moravijos valdytoju". Jis buvo pakartas 1945 metais, tais pačiais, kai Hitleris nusižudė. Šarvuotasis "Mercedes" nei vieno iš tų trijų vyrų neapgydė: jis juos visus prazudė, nes jie kitus žmones žudė. Tam jiems ir šarvuotojo automobilio reikėjo.

Jį paveldėjo dr. A. Čepička

Dabar Prahos gatvėmis ir Čekoslovakijos keliais važinėja ta šarvuotąja mašina Dr. Aleksejus Čepička, rusų pastatytas "krašto apsaugos ministeris". Tokių jis pasidarė tikrai prieš dvejus metus. Prieš tai įsai buvo "teisingumo ministeris", liaudies teismais nušlavęs senuosius Čekijos veikėjus — savo draugus ir nedraugus. O prasimušė jis į "ministerio" kėdę per atentatus, kuriuos ruošė su slapto rusų policijos pagaiba. Tai buvo vadinama "liaudies kerštu". Kai vienas toks atentatas prieš užsienio reikalų ministrį Joną Masaryką nepavyko, jis buvo iškristas per langą. Taip pat pro langą buvo iššokdintas teisingumo ministeris Drtina, kurio vietoje jau pats Čepička atsisėdė. Kadangi komunistų partijos viršūnėje dar sėdėjo Slanskis, konkurentas, tai ir jis ir jo vadovaujami "banditai" (irgi komunistai) buvo taip pat susemti. Liko viršūnėje tik du Stalino tikri bandėliai — Gottwaldas ir Čepička. Vienas iš jų važinėja Hitlerio šarvuotąja mašina.

Uošvis ir žentas suka čekams sprandus

Kad Hitleris buvo atsisėdęs čekams ant sprando, nieko nuostabaus. Nesistebėjome, kad ir rusai kitoms tautoms suka virves ant kaklo. Jie svetimi,

Gottwaldas ir Čepička — uošvis ir žentas — yra savi. Kaip giminės abu jie laikosi vieno nusistatymo, kurį Gottwaldas išreiškė dar prieš 20 metų laisvame Čekijos parlamente. Jau tada jis tariamiems buržuazams metė žodžius: "Mes jums gyvims nusišviesime sprandus". Jau tada jis buvo Maskvos kaulais šeriamas pasalus jos šuva.

Čepička tada buvo pašto tarnautojo sūnus, studijavęs teisę. Niekas nepamena, kad jis būtų kada dalyvavęs komunistų judėjime. "Nukentėjusiu kovotoju už liaudies teises" jis pasiskelbė tik 1945 metais, išėjęs iš koncentracijos stovyklos, kur pakliuvo už BBC (anglų radijo stoties) slapto klausymą. Tokių buvo milijonai, bet atsargėsių, ir komunistų ir daug daugiau nekomunistų. Nekomunistas Čepička, pasidavęs rusams, pasidarė Maskvai geresnis už tikrus komunistus, kurie tokio rojus nelaukė. Jų daug kas sulaukė galo, o Čepička — karjeros. 1948 metais sustiprėjęs dar jį Marijos sionu. Ta vienturtė Gottwaldą dukte, dabar taip pat žymi valdininkė, buvo ištekęs už vokiečių karininko ir sūnaus sulaukusi. Kas su tuo nutiko, niekas nežino. Žinoma tėra, kad ji turi dar du vaikus — Čepičkiukus. Kartais ir jie pavėžinami šarvuotuoju "fiurero" Mercedes.

Čepička vaidina "fuehrerį"

Seniau jis nebuvo nei tikrai komunistas, bet nebuvo nei kareivis. Dabar yra generolas pulkininkas. Iš karto tokių pasidarė, kai maršalui Konojevui prireikė žmogaus, kuris ir čekų armiją "apvalytų", kaip "apvalė" teismus ir komunistų partiją. Pirmiausia jis "išbraukė" visus karininkus, kurie tik kada buvo Vakaruose kovoję. Likusiems priskyrė slapto agentus, politrukus, o ant jų pastatė rusus "patarėjus" ir ant jų patarėjų neva pats atsisėdė. Čekiška armija iš tikrųjų pasidarė rusiška: su rusiška disciplina, karininkų laipsniais ir net vėliavomis. Jis buvo įvestos š. m. gegužės 9 d. per iškilmingą kariuomenės parada. Čekiški ženklai pašalinti, užkarta raudona žvaigždė. Ją reikia bučiuoti ir prisiekti, kad bus galva atiduota "Už tėvynę ir socializmą". Pirmas žodis daug kieno slapta nešiojamas širdyje ir gali virsti tikrėnbe kai ateis laikas, kai šarvuotoji Hitlerio mašina išpurtytų ne tik Čepičką...

Dabar jis (dar nepasimokęs iš Heydricho!) mėgsta pavažinėti ir atvira mašina stovėdamas, pasipūkęs kaip "fuehreris" ar "duce", tik būdamas žemo ūgio neatrodo maršališkai. Priešingai, kartais jis pa-

sijauja kaip pelė po sluota, iš kur 1939 metais islando ir lizdą slėpė šarvuotąjį Hitlerio automobilį.

Kas Čepičkai rankas drebiną?

Turėtų jį drebinoti savo tautos paminimas, nes nuo kulkų tankininkė vežinė jis nedrebą. Bet jis nedrebą nei nuo praliko ir la stomo kraujo, kurie šaukiasi teisingo atpildo. Jį drebiną budri Maskvos akis, net paprastas popierėlis, kuris jam kartą buvo patekęs į rankas. Tai buvo prieš aveljus metus, kai Čekijoje kitų šalių laikraščiai dar turėjo savo korespondentus. Čepička, tada teisingumo ministeris, priimdamas korespondentus vieną ypač įsijūrejo, spaudė jam ranką ilgiau negu kitiems ir taip jau meiliai sveikino, kaip tik išmanė. Manė, jog tai yra rusas. Kai tas kyšterėjo jam vizitinę kortelę su angliško laikraščio vardu sudrebo Čepičkos pirštai, išskrito ta kortelė ant kilimo, o jis nusišviesė nūdumė, kaip ministeriui net netinka. Vijo jį mintis, kad jis galys būti įtartas, turįs ryšių su "užsienio šnipais", kuriuos jis pats likvidavo — visai nekaltus. Juk ir jis šiuo atveju buvo nekaltas. Apsiriko.

Jei kada dar labiau apsiriks, gali jį pramušti kulka pro mašinos šarvus arba paprastą mašiną nuvežti į kartuves. Hitlerio vėžimas tris žmonių žudikus anapus jau nusiuntė. Dr. Aleksejus Čepička, čekų "mažasis maršalas" ir Maskvos pastumdėlis, yra iš eilės ketvirtasis...

L. Kn.

SKELBIMAS

NAUJIENOS IS SUFFOLK DOWNS

Du laimėtojai, trijų metų senumo arklų lenktynėse, kurios įvyko Belmont Park ir Garden State, yra kandidatai Yankee lenktynėse, kurios įvyko Suffolk Downs arenoje birželio 17 d. Peter Pan Stake lenktynėse, kurios įvyko Belmont Armageddon, iškovoję laimėjimą ir yra vienas iš kandidatų Yankee lenktynėse; be jo, dar šeši iš aštuonių arklų, dalyvavusių Peter Pan Stake lenktynėse, yra nominuojami. Iš Garden State lenktynių, King Jolie ir Primate, kartu su penkiais kitais arkliais, yra Yankee lenktynių sąrašė.

Alerted, vienas iš geriausių šios šalies arklų, dalyvavo gerai žinomoje Massachusetts lenktynėse, kurios įvyko birželio 11 d. Gerai žinomas keturių metų arklys, Bull Lea, kurio savininkas yra Frank Stout, Malden automobilų agentūros direktorius, atvyko į Suffolk Downs dalyvauti šiose lenktynėse. Alerted, vienas iš geriausių išrenuotų lenktyninių arklų, atrodo, neturi ir neturės priešių. Nežiūrint tolimo ir jojimo vietos, jis visuomet yra pasiruošęs.

Iš trylikos bėgimų ši meta, jis yra laimėjęs keturis kartus, taip pat yra laimėjęs antrą vietą keturiuose lenktynėse, ir, pasirodė, yra uždirbęs du kartus po \$73.075. Šią sumą, sudėjus kartu su \$101.285 peritų metų uždarbiu, Alerted, pasirodo, yra daugiausiai laimėjęs arklys.

Alerted yra bėgęs tikrai vieną kartą Suffolk Downs arenoje, ir tai buvo Yankee lenktynėse pereinamais metais, kur jis laimėjo antrąją vietą.

Dauguma kareivių yra uolūs prisiminimų rinkėjai. Pfc. Millard Grant iš Waycross, Ga., net koje neramioje saloje džiaugiasi savo "draugu", pagautu bėlavisiu barakuose, drausmės atstatymo metu.

MIRĖ KARD. VON FAULHABERIS

Bona, Vokietija. Birželio 12 dieną rytą Muenchene mirė kardinolas Mykolas von Faulhaberis, Muencheno ir Freisingo arkivyskupas. Jis š. m. kovo 5 d. minėjo savo 83 metų sukaktį. Mirė plaučių uždegimu po širdies priepuolio. Jis buvo paskutinis popiežiaus Benedikto XV paskirtasis 1921 m. kardinolas.

Kancleris Adenaueris iškėlė kardinolo drąsą nacių slautėjimo laikais. Tais laikais kardinolas nuolat puolė Hitlerio režimą, varžiusį tikėjimo laisvę ir persekiojusį žydus. Muencheno šv. Mykolo bažnyčia, kur jis sakydavo pamokslus, būdavo taip perpildyta, jog reikėdavo įjungti garsikalbys dviejose gretimose bažnyčiose.

Mykolas Ritteris von Faulhaberis gimė mažame Fraukonijos Heidenfeldo miestelyje 1869 m. kovo 5 dieną. Jis studijavo Vuerzburgo universitete, ir, įgijęs universiteto laipsnius, dirbo Vatikano bibliotekoje anglų ir ispanų skyriuose. Netrukus jį visi pripažino šv. Rašto autoritetu, ypatingai Senajam Testamentui, ir, tapęs teologijos profesorium, jis kelerą metų dėstė Strasburgo universitete.

1910 m. jis buvo pakeltas Spiro vyskupu. Jam tada buvo 41 amžiaus metai, ir jis buvo tuo laiku jauniausias vokiečių katalikų vyskupas. Per pirmąjį pasaulio karą buvo karo kapelionu ir buvo pirmasis vokiečių katalikų dvasiškis, apdovanotas Geležies kryžiumi.

Po karo, kardinolas Faulhaberis stjo griežton opozicijon prieš Bavarijoje įsteigusių respublikonišką valdžią dėl tikėjimo dalykų. 1917 m. jis buvo pakeltas Muencheno arki-

vyskupu ir 1921 m. kovo 7 dieną pakeltas kardinolu.

1936 metų lapkričio mėnesį jis ilgai derėjosi su kancleriu Adolfu Hitleriu Berchtesgaden ir popiežiui pateikė ilgą diskutuotųjų klausimų raportą.

Jis buvo vienas iš Fuldoje 1943 m. rugpjūtį susirinkusių vyskupų aptarti kaltinimų nacių režimui, liečiančių katalikiškojo jaunimo auklėjimą ir baudžiamuosius katalikų Bažnyčios varžymus.

Du kartu kardinolas yra lankęsis JAV-se. Pirmą kartą jis čia atvyko rinkti aukų nuo karo nukentėjusiems vaikams, o antrą kartą jis buvo deleguotas į 1926 metų Eucharistinių kongresą Chicagoje.

GREICIAUSIAS LAIVAS

Pereitą savaitę išmėgintas "United States" laivas, kuris yra 53.000 tonų talpumo ir 990 pėdų ilgio. Saugumo sumetimais tikrasis greitis neskelbiamas, nes karo atveju laivas gali būti paverstas karo ar prekybiniu laivu. Tik pareikšta, kad jis toli pralenkė 34 mazgus. Vadinas, per valandą laivas daro mažiausiai 37 su puse mylios. "Queen Mary" turėjo Atlante greičio rekordą, laimėję 1938 m. su 31.69 mazgais. Dabar ji turi nusileisti prieš "United States". Liepos 3 d. laivas bus paleistas į pirmą kelionę su 2000 keleivių ir 1000 įgulos.

METALĄ SULYDYS ORE

Westinghouse Electric Co. skelbia, kad ji išbandė būdą lydyti metalą ore. Metalas gabalas, kurį norima suliedinti su kitu metalu be jokių priemaišų, pakeliamas į orą stipraus magneto. Pakelti jį stipriai stipri elektros srovė. Tuo būdu nereikia jo lydyti kuriame nors inde, nuo kurio prilimpa nereikalingų dalių.

NAUJA VEZO DIAGNOZĖ

Baltimorėje, John Hopkins ligoninėje, išrasti nauji būdai nustatyti vėžį plaučiuose ir skrandyje. Tai atliekama elektros būdu. Į odą paleidžiama silpna elektros srovė. Paprastai prie ausies pritašomas elektrodas, antrasis pasibaigia rakteliu. Juo braukiama per odą. Plaučių viršūnėse esąs vėžys išaukia tam tikra elektrinį pasipriešinimą ir įvairių pasikeitimų. Plaučių ir skrandžio vėžį labai sunku pradzioje pastebėti. Šiuo nauju būdu vėžys surandamas dar tada, kai jo nepagauna rentgeno spinduliai, vadinas, pacioje pradzioje. Tas metodas prisideda prie sekmingos kovos prieš vėžį.

KUR GAIŠTA DRAMBLIAI?

Afrika vis labiau darosi nebe paslapčių kraštas. Per tuos aštuoniasdešimt metų, kai Afrika pirmą kartą prakeliavo Livingstone ir Stanley, būriai mokslininkų, nuotykių ieškotojų ir kolonialinių valstybių valdininkų yra tą juodąją žemyną gerokai išmašė. Vienos paslapties jie vis dėlto dar neatidengė: kur gaišta susenę ar sužeisti dramblių?

Visoje Afrikoje dramblių priskaitoma iki 200.000. Daugiausia jų aptinkama Ugandoje Kenijoje. Kadangi dramblių vidutiniškai išgyvena 100 metų, tai per metus jų nugaišta apie 2.000. Negrai jau seniai pasakoja, kad susenę drambliai savo kaulus nuneša kažkur į dumblynus — į "dramblių kapines". Bet kur yra tos kapinės, jie nepasako, nei europiečiai nesuranda. O jei kas surastų, pasidarytų turtingas žmogus, nes dramblio iltys yra brangus daiktas.

Afrikos medžiotojai pasakoja, kad sužeistas dramblys ieš-

ko vandens ir tol jį breną, kol pasiskandina. Tai tvirtina ir Afrikos tyrinėtojas, Oxfordo prof. Riddley. Jis sako, kad ir mamutai, dramblių protėviai, panašiai darė. Vadinas, kalbos apie "dramblių kapines" nėra visai iš piršto išlažtos. Tik jos gali būti kur nors giliai po dumbliu, liūne ar upių bei ežerų dugne; taigi, tokiose vietose, kurių baltieji žmonės dar nėra aptikę. Kadangi jų vis daugiau po Afriką malasi, tai vieną dieną paaiškės ir tu paslaptį dramblių mirtis. Kas norės, galės tada ant stalo pasistatyti ne kokį gipsinį ar guminių drambliuką, bet gerą dramblių, išdrožtą iš jo paties kaulo.

Nauja Strauss'o opera

Oscar Strauss, kuris pagarsėjo įvairiomis operetėmis "Ein Walzertraum, Die Prinzessin von Trabant", parašė naują operą — "Bozena." Oscar Strauss šiuo metu yra 82 metų ir gyvena Vienoje.

Dekoravimui šaukiate dažytoją

Taupymui naudokitės taupymo banku

Kad būtų gerai atliktas darbas, geriausia yra šauktis specialisto. Taip pat reikia daryti ir pasirenkant banką.

Taupymo Bankas specialiai rūpinasi jūsų pinigų taupymu... ir visais jūsų asmeniniais reikalais. Massachusetts dideli ir kartu draugiški taupymo bankai yra įkurti rūpintis žmonių turto taupymu ir mažose sumose. Išsistoms geonoracijoms šie bankai nešė palaimą ir tikrą laikyti pinigus saugiuose bankuose.

Visi taupymo bankai Massachusetts valstybėje yra savitarpio Taupymo Bankai. Tai reiškia, kad šie bankai neturi akcininkų ir tarnauja tik savo indėlininkams. Taupymo Bankai visą pelną grąžina indėlininkams kaip dividendą, atskaitę išlaidas, atsargos kapitalą ir taksas.

Jūsų Taupymo Bankas visuomet mielai jums patarnaus. Jūs galite atidaryti sąskaitą ir labai mažoms sumoms. Kiekvienas doleris yra apsaugotas pagal Massachusetts valstybės įstatymus.

Ieškokite artimiausią jums Taupymo Banką su užrašu "Savings Bank" arba "Institution for Savings."

Visi indėliai apdrausti pagal Massachusetts valstybės įstatymus.

The SAVINGS BANKS of Massachusetts

Streikuojantieji plieno fabriko darbininkai stebi, kaip 400 svarų plieno gabalas kraunamas sunkvežimiu Pittsburghe ir bus vežamas kariuomenės gamybos reikaliams. Dauguma plieno skiriamas jėktuvų gamybai. Streiko metu karo pramonė plieno pristatymas imanomas tik specialiai susitarus tarp CIO plieno darbininkų 1276 lokalo ir Crucible plieno korporacijos.

DARBININKAS ITALIJOS IR EUROPOS GELBĖTOJAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
BY

FRANCISCAN FATHERS

Registered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	Domestic yearly	Amerikoje metams
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.50
Half year	\$3.00	\$3.50
Foreign	\$5.50	\$6.00

PRENUMERATOS KAINA

	Domestic yearly	Amerikoje metams
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.50
Half year	\$3.00	\$3.50
Foreign	\$5.50	\$6.00

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra. Nenaudoti stripsniai saugomi ir grąžinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti stripsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

BALTIJOS LANGAI

Skandinavijoj užėmė kvapą, kai pereitais metais iš Maskvos buvo paskelbta: mokslininkai įrodė, kad Baltijos pakraščio valstybės turi juridinę ir istorinę teisę uždrausti Baltijos jūrose rodytis, bet kurio trečiojo kariniam laivams net ir šiuo taikos metu. Komentatoriai pridėjo: reikia laiku pastoti kelią britų-amerikiečių imperializmui.

Londonas ir Washingtonas davė suprasti, kad jie bet kuriam tos rūšies mėginimui pasipriešins.

Vakariečių pareiškimas sovietų neatbaidė, tik paskatino juos veikti tyliu ir atsargiau. Pirma jų siekimas buvo virsti Baltijos tikruoju šeiminku ir duoti tai pajusti kitiems, kurie norėtų turėti pretenzijų. Tuoju teritorinius vandenius iš trijų keturių jūrinių mylių savo nužiūra praplėdė iki 12 mylių. Kai danai ir švedai protestavo ir siūlė perduoti ginčą Haagos teismui, sovietai tik pamojė ranka ir toliau stiprinosi jūroje ir pakrantėse.

Šiandien jie turi jau įtvirtintą pajūrio liniją nuo Porkkalos iki Liubeko su radaru, povandeninių laivų ir raketinių ginklų bazėmis. Ventspilė, Liepoja, Klaipėdą esančios povandeninių laivų bazės. Karaliaučiuje sykiu su Piluva esanti karo laivyno atrama. Užnugary stovi sausumos kariuomenės ir aviacijos pajėgos. Prie Iščio plotai naujais toli nešančiais ginklais išmėginti. Tam pačiam tikslui naudojama ir buv. vokiečių toli nešančių ginklų stotis Peenemuende. Ir tariai lenkiški miestai Gdynė, Kolberg, Stettinas, Swinemuende yra įjungti į sovietų rūpestingo ginklavimo procesą.

Skačiuojama, žinoma, apytikriai, kad Baltijos jūroje sovietai laiko apie 30 didesnių ar mažesnių medžiotojų povandeniniams laivams, kelis šimtus torpedinių laivų, ir mininkų, 10 kreiserių, apie 100—150 povandeninių laivų. Žodžiu, čia jėgų prikimšta kaip nusekusiame tvenkiny karo — daugiau, negu reikia bet kuriam saugumui Baltijos jūroje. Jų perteklius skir- tas kelionei iš Baltijos jūros.

Petras Didysis "prakirto" tik langą į Europą, pastatydamas Petrapilį. Bolševikai išlaužė jau visą sieną, užimdami dalį Suomijos ir Baltijos valstybes. Dabar jausdamiesi patys vieni šeiminkai Baltijos jūroje, taikstos momento, kad kada nors galėtų laužti langą ir į Atlantą. Pakeliui stovi Danija, kuri saugoja Zundą, natūralų į Atlantą išėjimą arba ir... įėjimą į Baltiją. Pakeliui taip pat Švedija ir Norvegija, kurios dengia Angliją.

Šių valstybių atžvilgiu sovietai laikosi politikos, kurią sėkmingai buvo pritaikiusios Baltijos valstybės. Nori jas laikyti "niekieno žeme", kad jos neįeitų į vakarinius blokus, kad ir tarp savęs nesijungtų. Migdyti jų budrumą, piršti neutralumą, o tuo tarpu per jas plėsti tylią dirbančių šnipų tinklą ir "už taiką" rėkiančių propagandistų penktąją koloną — yra sovietinis išbandytas metodas.

Tik paskutiniu metu sovietai pradėjo nervintis ir rodyti nepasitenkinimą tais langų į Atlantą saugotojais.

KAIP GYVENA, DIRBA IR VALDO ALCEIDE DE GASPERI?

Neseniai užsibaigė savivaldybių rinkimai Italijoje: krikščionys demokratams laimėjo daugumą. Vienur kitur prasikišo atgimstą fašistai ir monarchistai, bet užtat daug kur nusmuko komunistai. O savo metu jie sudarė didžiausią pavojų ne vien Italijai, bet ir visai Vakarų Europai. Jei Italijoje po karo būtų persivėrę komunistai, šiandien niekas nekaltėtų apie Vakarų Europos gyvenimą, o tikėtai apie jos atgavimą, kaip dabar yra kalbama apie Rytų Europos išvadavimą. Anglų laikraštis "Observer" pažymi, kad nuo to pa- vojaus Europą išsaugojo dabartinis Italijos ministras pirmininkas Alcide de Gasperi.

Monarchijoje auga demokratas

Visas Alcide De Gasperi gyvenimas praėjo bėkvojant su monarchija arba diktatūra. Sakome — visas, nes su 65 amžiaus metais dideli daugumai žmonių jisai pasibaigia, ar bent pasibaigia visuomeninis jų darbas, o Alcide de Gasperi tada tik pradėjo sunkų, bet našų darbą, skirtą Italijos demokratijai stiprinti.

Ligi pirmojo Didžiojo karo jisai gyveno, mokėsi ir dirbo Austrijoje, kurią valdė Habsburgų dinastijos karaliai. Didysis karas, kaip žinome, ir prasidėjo iš to, kad Serbijoje

buvo nužudytas Habsburgų sosto įpėdinis. Galėjo ji nužudyti ir italai, sakysime Trentino miestelyje, kur buvo gimes ir augęs Gasperi, nes austrų

DVIVEIDIS ŠVEICARIJA

Šveicarų žurnalas "Geographica Helvetica" 1952, 1 nr., dėl sovietų enciklopedijos, išverstos vokiškai ir Berlyne išleistos, džiaugiasi, kad tai būsiąs pačių autentiškų šaltinių pagamintas veikalas, nes lig šiol tik emigrantai ir nedraugai apie sovietus rašydavo. Tai būsiąs pamatas visoms vakariečių studijoms apie Rusiją.

Tai vienas šveicarų veidas, o kitas:

"Defense de l'Europe" iš Lausanne savo biuletenyje duoda ištrauką, iš "Sov. S-gos istorijos", pavyzdžiui, kaip sovietai rašo istoriją:

"Vokietijos invazija į Lenkiją sualiarmavo jos kaimynus — Lietuvą, Latviją, Estiją. Joms taip pat grėsė fašistų pavojus. Šių kraštų gyventojai su pasitikėjimu žiūrėjo į S. Sąjungą. 1940 m. jie paskelbė tarybinę valdžią ir pareikšė norą įsijungti į Sovietų Sąjungą".

Biuletenis priduria: Pasakėčia apie vilką ir ežiuką yra amžina.

sostas slėgė ne vien dalį serbų, bet ir dalį italų. Ligi 37 savo amžiaus metų jis kovojo už italų teises ir demokratines laisves. Buvo Austrijos parlamento narys. Po pirmojo Didžiojo karo jo gimtasis miestas su apylinkėmis buvo prijungtas prie Italijos karalystės. Vadinasi, vieną kovą jis laimėjo. Ji truko 15 metų.

Mussolinio persekiojamas

Dabar prasidėjo antras kovos etapas, kurio Gasperi nelaukė. Negi jis galėjo tikėtis, kad po Mussolinio perversmo savųjų bus dar labiau gniuždomas, kaip svetimųjų. O taip būna ir taip buvo su Gasperi. Jis išėjo prieš Mussolinį su laikraščiu "Naujuoju Trentino" (Il Nuovo Trentino) ir demokratiška partija. Greitai laikraštis buvo uždarytas, partija išsklaidyta, o jis pats nu- teistas keturiems metams kalėjimo, kam stengėsi "iš krašto pabėgti". Prasidėjęs 16 mėnesių, gavo tarnybą Vatikano bibliotekoje ir čia pradėjo iki Mussolinio galo. Dabar Alcide de Gasperi buvo jau 65 metų. Kova su fašizmu — pradžioje atvira, o paskui slapta — truko 20 metų.

Susiduria su komunistais

Mussolinui žlugus, Italijoje buvo atstatyta konstitucinė monarchija, bet visas kraštas laikėsi kaip ligonis ant lazdy. Vieną išmusus, jis būtų griuvęs. Vieno tuo ramentu buvo Alcide de Gasperi, tapęs mi-

Argentinos prezidentas Peron ir jo žmona Evita parado metu Buenos Aires gatvėse. Paradas buvo surengtas tuoj po Peron prisiekos naujam terminui Argentinos prezidento pareigoms. Ponia Peron jau kuris laikas sirguliuoja.

nisteriu pirmininku (1945 m.), o antru — Katalikų Bažnyčia. Komunistai puolė ir vieną ir kitą.

Italų komunistai buvo patys stipriausi ir gausingiausi visoje Europoje, išskyrus tikta Rusiją. Jų buvo arti 2.5 milijonų (tik registruotų), apsirūpinusių ginklais iš karo meto ir sovietikų laivų, prisigrobusių pinigų iš valdžios įstaigų, bankų ir miesto kasų, turėjusių gerų vadų, ministerius valdžioje, atstovus parlamente ir vyriausybės bosą — Maskvos iš- treniruotą Palmiro Togliatti, teisingumo ministrą. Trūko tik vieno daikto — kokio nors sumišimo.

Gasperi šaukiasi Amerikos

Sumišimas galėjo prasidėti 1946 metų pavasarį, kai kraštui grėsė badas. Alcide de Gasperi tada šaukėsi Amerikos, ir ji savo maisto siuntomis (per UNRRA) vieną kurtomąjį ginklą iš komunistų rankų išlupo.

Trečią kartą Gasperi šaukėsi Amerikos per 1948 metų rinkimus. Tada komunistai buvo jau iš valdžios išmesti, bet sujungė visą kraštą, kad už juos balsuotų. Kova buvo aštri. Amerikos italai apipylė savo gimines laiškais, kad jie už komunistus nebalsuotų. Bažnyčia taip pat aiškiai pasisakė. Grįžė iš Rusijos belaisviai par- vežė baisias žinias. Gasperi ir šiuo kartu laimėjo: jo vado- vaujama krikščionių demokra- tų partija surinko 52 proc. balsų. Europa laisviau atsi- kvėpė, bet ne pati Italija.

Neturi kur dėti žmonių

Visas Italijos sunkumas yra

tas, kad per daug žmonių, o mažas darbas. Gasperi rūpinasi teisingiau žemę išdalyti, bet tai nėra jau taip paprasta ir lengva. Komunistai puola, kad skubėtų, tačiau greitas žingsnis gali būti dar pavojingesnis: bus kai kam daugiau žemės, kai kam mažiau, bet visiems bus tuo tarpu mažiau duonos, kol naujakūriai apsitvarkys. O jos ir taip stinga. Vadinasi, reikia elgtis apdairiai. Bet kaip besisuksi, kasmet priauga po 400,000 žmonių, kurių nėra kur dėti. Yra du milijonai bedarbių ir 5 milijonai bežemių. Dirva komunistų propagandai geriausia. Ir vis dėlto Gasperi valdžioje atsilauko ir krašto tvarką išlaiko — savo demokraciškumu, darbu ir tikėjimu. "Aš neturiu pagrindo nusiminti", kartą jis pasakė vienam užsienio žurnalistui.

Paprastas tarp paprastųjų

Alcide de Gasperi galima su- tikti pėsčią, einantį iš savo namų (via Bonifacio VIII, prie šv. Petro Bazilikos) į ministe- rio pirmininko rūmus (Palazzo Viminale). Praeidamas jis pa- sisveikina su savo kaimynais — mėsinkininku, kurpiu, aptieki- ninku ar sutiktais paprastais žmonėmis. Nėra abejonės, kad ji policija seka ir saugo, bet jis nemėgsta būti sekamas. Šventomis dienomis jis mėgsta išeiti kur į mišką ir "pasislėp- ti". Prieš metus, kai Gasperi sulaukė 70 metų, partija jam dovanavo vilą Castel Gondolfo kalvoje, bet jis mėgsta būti pa- prastuose savo namuose ir mi- nisterio pirmininko kabinete, kur dirba nuo šviesos iki tam- sos.

Žmona ir 10 vaikų pasididžiūdami spiečiasi apink Philadelphia pieno išvežioją John O'Donnell, kuris gavo bagalaurato laipsnį La Salle muzikos akademijoje.

NEPAPRASTAS TEISMAS

JOHANN BOJER

(tesinys iš praėjo nr.)

Teisėjas išsižioja. Prokuro- ras pataiso savo akinius. Visi nustemba. Net teismo raštinin- kai sustoja rašę.

Teisėjas, susičiaupęs ir vėl prasižiojęs, klausia: "Ką nori- te tu pasakyti?"

Kaltinamasis: "Pone teisė- jau, paskolų davėjas nebuvo tas žmogus, kuo ji visi laikė. Tai aš pats juo buvau".

Stojusios tylos metu salės pašaliose sugirgždėjo kėdės ir sučiuzė visa minia. Prokuroras pašoksta kaip idiegtas. Prisiekusieji teisėjai taip pat pakyla iš savo vietos. Balkonuose prisigrūdę žmonės taip palinksta ant turėklų, jog mažai jiems beturksta nusmukti apačion. Jie nori gerai matyti, kas ten apačioje darosi.

Teisėjas prideda savo pirš- tus prie ausies, suriečia ją, kad

geriau girdėtų, ir rėkiančiai klausia: "Kas... kas jis bu- vo?"

"Aš pats, pone teisėjau", at- sako kaltinamasis dar kartą.

Ilga tyla. Visi, pastatę akis, žiūri į tą rudaplaukį, elegantiš- kai apsisivilkusį, bet išblyškusį žmogų, tarytum ligi šiol dar nebūtų jo matę.

Prokuroras vis dar stovėda- mas: "Bet gi neseniai prisipa- žino, kad ji nugalabijot, pa- smaugėt?"

Kaltinamasis glostydamas savo kaktą: "Aš iš tikrųjų tai padariau, pone prokurore. Ir aš netikiu, kad tas žmogus kur nors vėl pasirodytų".

Gynėjas pašoka ir nori pri- bėgti prie kaltinamojo, bet vėl grįžta, atsisėda ir keliasis pirš- tais pešioja savo plaukus. Jis dabar jau tikrai nebegalės nei ginti nei pasakyti. Nebus gali-

ma kaltinti ir visuomenės, nes tas idealistas, tas kovotojas už geresnę visuomenės santvarką, kaip visi ji pažino, čia dabar stovi ir teigia, kad jis pats bu- vo paskolų davėjas — visuo- menės žveris ir votis.

Teisėjas kreipiasi į kaltina- mąjį: "Klausykite, ar pasku- tinę naktį Jūs gerai išsimiego- jote?"

"Taip, kaip visada".

"Ar Jums kartais neskauda galva, ar ji nesisuka?"

"Ne, pone teisėjau".

"Tai tada aš turiu klausiti Jūsų sveiko proto: ar juokus čia taisote ar rimtai kalbate? Kas iš tikrųjų buvo tas dingęs paskolų davėjas?"

"Aš rimtai, pone teisėjau. Tai aš buvau".

"Vadinasi, viskas yra kome- dija. Šioje byloje nėra jokios žmogžudystės", nusprendžia teisėjas.

"O vis dėlto, pone teisėjau, vis dėlto aš jam padariau ga- lą. Jis daugiau nebegyvens. Jis daugiau neturtingų ir vargšų žmonių nebeskirs ir nelupi- kaus, — tvirtai pareiškia kal- tinamasis. — Bet jūs gal pa- klausite, kaip gali viename as- menyje sutilti ir kovotojas už

geresnę visuomenės santvarką ir sukčius? Iš tikrųjų, kaip pa- skolų teikėjas aš turėjau nera- mią sąžinę, arba kitaip pasa- kius, jaučiau reikalą būti ge- resniu žmogumi ir ilgėjau iš- ideališkesnės visuomenės. Aš buvau dviveidis žmogus. Iš vie- nos pusės man buvo labai ma- lonu, jei galėjau kam aukštai procentais odą nulupti, o iš an- tros pusės man buvo labai smagu kovoti už žmogaus tei- ses ir didesnį visuomenėje tei- singumą. Žinoma, tam liaudies kovotojui dažnai pačiam būda- vo kokių pasakytų žodžių ir gražių minčių. Aš jau galvo- jau visai pasitraukti iš gyveni- mo, nes manijje pradėjo nebe- sutarti paskolų davėjas su ko- votoju. Jiedu susigrūmė. Ko- votojas revoliucininkas įsiver- žė į sukčiaus lizdą, įveikė jį ir apgrobė. Tuo būdu, aš manau, geris ir blogis mūsų prigimty- je dažnai vienas prieš kitą at- sistoja. Bet ar galiu aš vieno dalyko paklausti: ar daug šio- je salėje yra žmonių, kurie bū- ty pasiryžę pradėti su savim tokią kovą, kad pasidarytų ge- resni? Jūs, rodos, reikalaujate, kad tarp gyvenimo ir mokslo būtų sutarimas? Jei rimtai tai

sakote, tai turite pripažinti, jog tai nėra neįmanoma. Ki- taip neturėtume kur pritaikyti savo tikėjimo, svajonių ir sap- nų. Bet leiskite dar vieno pa- klausti: ar šioje salėje yra daug žmonių, kurie stengiasi suderinti mokslą su gyvenimu? Kai kurie čia ponai ir ponios dargi mielai save krikščionimis laiko. Aš manau, jei visi taip pasielgtų, kaip aš — užmuštų savyje žmogų sukčių — visuo- menės pasidarytų geresnė. Jei yra čia tokių, kurie save laiko

išteisintais, tegu pirmi į mane meta akmenį".

Jis atsisėda ir nusišluosto prakaitą. Gynėjas visus savo popierius sužeria į krūvą, išba- lęs atsislošia ir kramto lūpą. Prisiekusieji dairosi vieni į ki- tus. Salėje ilga tyla.

Pagaliau teisėjas kreipiasi į prokurorą: "Aš manau, kad mes galime teismą baigti. Yra visai aišku, kad kaltinamasis turi būti apžiūrėtas daktaro".

Vertė L. K.

VIŠTYTĖ IR GAIDŽIUKAS

(Ši liaudies pasaka paimta iš pasakų knygos — "AUKSO KIRVIS, kurią parengė Juozas Švaistas.)

Gyveno senelis ir senutė. Juodu turėjo vištytę ir gai- džiuką. Kartą pasiuvio senelė naujas kelnynes gaidžiui, o vištytę sijonėlį. Aptaisius iš- leido į krūmus rėšutauti. Gaidžiukas įlipo į lazdyną ir raško rėšutus. Vištytė bė- ginėja aplinkui ir karkia: — Kar-kar! Kar-kar! Man bent kekele!

Kai tik metė gaidžiukas rie- šutų kekele ir išmušė vištytei akelę. Gaidžiukas vėl raško. Vištytė, bėginėdama aplinkui, vis karkia: — Kar-kar! Kar-kar! Man bent kekele! Kai tik metė kekele, išmušė antrą akelę. Vištytė rėkdama parbėgo namo ir pasiskundė senelei, kad jai gaidžiukas iš-

mušė akeles. Senelė užkūrė gaidžiuką:

— Gaidžiuk, gaidžiuk! kam tu vištytei akyles išmušei?

— O kam man lazdynas kel- nytes perplėšė?

— Lazdynai! lazdynai! kam gaidžiui kelnynes perplėšei.

— O kam mane ožka pa- graužė?

— Ožka! ožka! kam tu laz- dyną pagraužei?

— O kodėl manęs piemuo negano?

— Piemuo! piemuo! kodėl tu ožkos neganei?

— O kodėl man šeiminkė raguolio nepakėpė?

— Šeiminkė! šeiminkė! kodėl tu piemeniui raguolių nepakėpė?

— O kam kiaušė teslą su- rijo!

— Kiaule! kiaule! kam tu šeiminkės teslą suėdei?

— O kam man paršėlį vil- kas nunešė?

— Vilkai! vilkai! kam tu kiaušės paršėlį nunešei?

— Mano gerkle ne grąžtu gręžta, ne kaltu kalta. Ammm!

Pagriebė paskutinį paršą ir nubėgo į mišką.

"Kas buvo nieks, tas bus viskuo"

7.

Mes buvome laimingesni, nes mažoji mūsų abiturientė užsipyre būtinai šiandieną pamatyti savo dėdę. Sargas nusileido ir nunešė raštelį su jos pavarde. Drg. žemės ūkio ministeris pasirodė duryse ir mes visi penki buvome jo kabinete. Pasi-kaibėjimas buvo labai trumpas, nes jis turįs ruošti svarbią posėdžiui, kuriame dalyvaus atstovai iš Maskvos. Visas laikas esąs taip užimtas, kad jis mus norįs matyti tik sekma-dienio vakare, kai bus po visų po-sėdžių, kuriuose ir mūsų reika-las busias principiniai dar sprendžiamas. Tačiau sekma-dienį jis busias ten ir ten sve-čiuose, kur jis tikįs rasti ir mus. Vaisių metu busias progos tais reikalais išsišnekti. Pas drg. Meškauskienę nėsą ko ei-ti, nes ta pasidariusi Maskvos isterikė. Išleisdama pasiteira-vo, kur mes sustojome gyventi ir labai apgailestavo, kad šiuo metu jis negalįs priimti nakvy-nei nė savo giminaitės, nes pra-sėdėtų naujas popierizmas.

Turėjome dvi dienas laiko, nes buvo tik penktadienio po-pietė. Sustojome gyventi vieno giminės tuščiame bute prie Minties Rato. Lankėme giminės ir pažįstamus, o aš su Putrimu siuvau iš vieno galo į kitą, ieš-kodamas vartų į Vakarus. Bu-vo likęs tik vienas kelias —re-patriacija į Vokietiją, nusiper-kant reikalingus metrikus už 1000 litų.

Sekmadienio vakaras. Vaisė-se buvo ir drg. M. Mickis. Turė-jau progos plačiai išdėstyti su-sidariusią Rokiškio apskr. žemės ūkio padėtį. Jis palingavo

J. DIRŽYS

galvą ir sako:

— Vaziuojame į Svedasų pa-kalnę neparištais ratais. Nebe-ieškokite teisybės, jos nėra. Šiandien nuo jūs a t e m e žemė, rytoj atims ir iš tų, ku-riems jūsų žemė davė. Kolcho-zai jau čia pat. Dabar tik sau-gokime galvas, bet ne žemę!

Jis buvo nepaprastai išvargęs po dviejų dienų įtemptų posė-džių, kuriuose buvo svarstomas paskutinis Maskvos planas su-kolchozinti Lietuvą. Tada buvo duotas įsakymas neskaldyti vo-kiečių ūkių, nes pavasarį jie bus kolchozų pradžia. Su M. Mickiu dar bandė pasišnekti su mumis atvažiuoti ponis S., tačiau iš jos veido buvo aišku, kad buvo pasakyta ta pati tie-sa.

Mūsų kelionė gelbėti ūkius baigėsi gyvu nieku. Sugrįžę ra-dome kai kuriuose ūkiuose nau-jus šeimininkus, o kiti buvo su-gražinti savininkams ir palikti 30 ha. Ar tai buvo vietinių ma-lonė ar kas nors iš viršaus — neaišku. Man iš jos liko tik vie-nas dar prisiminimas, kad drg. M. Mickio kabinete ir namuose buvo gražiai išrikiuoti rusiškii-ji Lenino ir Stalino raštų išti-siniai leidimai, iš kurių ir pats M. Mickis šypsojosi. Apie tuos raštus jis buvo paleidęs gana vykusio sąmojaus.

Netrukus po to drg. M. Mic-kis parašė "Žemės ūkyje" straipsnį apie stachanovizmą žemės ūkyje (12 nrs.), kuris geriausia parodė sovietinio žemės ūkio žemą lygį ir kitas

melagystes. Tas straipsnis įdo-mus būtų ir šiandieną, kur so-vietiniai duomenys iš tų pačių kolchozų ir tais pačiais metais negalima suderinti, vis vieni ki-tiems prieštarauja. Drg. žemės ūkio min., o vėliau komisaras, agr. M. Mickis neišlaikė mask-vinės linijos ir buvo išsiųstas "gydytis" į Krymą, o vėliau į savo vietą nebeįėjo.

A. Trumpickas — "buožių teisėjas"

1938 m. susipažinau dar su vienu kamajiškiu, kuris bolše-vikmetyje iškilo į teisėjas ir teisė-ūkininkus už neįpiltas pyliavas. Tai buvo drg. Anta-nas Trumpickas iš Gučiūnų km. Jo brolis Petras turėjo apie 20 ha žemės ir gerai gyveno. Šalia žemės ūkio Petras vertė-si dar ir arklų prekyba.

Antanas Trumpickas, baigęs keturias vidurinės mokyklos klases Rokiškyje, lankė moky-tojų kursų ir kurį laiką dirbo pr. mokykloje kaip laisvai sam-domas mokytojas. Daugiausia jis mokytojavo apie Kėdainius ir ten skelbė komunistinės idė-jas. 1927 m. už visokias kalbas buvo patekęs į Varnių kon-centracijos stovyklą, tačiau vė-liau paleistas. Iškrapyti iš a-nos stovyklos šis žmogus ne-buvo lengva. Kaip vėliau su-žinojau, mano giminė čia bu-vo dariusi didelių žygių, net kai kas laidavęs savo ūkiais.

Vėliau tas žmogus dar porą ar trejetą metų mokytojavo Duo-kiškyje (policijos priežiūroje), bet dėl politinės neistatymybės, visokius darbininkijos kiršini-mus buvo atleistas. Tada ma-

Filmų artistai Cesar Romero ir Barbara Stanwyck laimėjo "Auksinių žirklių" premijas už skoningiausią rengimąsi filme. Premiją jiems suteikė Kalifornijos madų kūrėjai.

no giminėms padarius žygių pas tuometinį "Pienocentro" dir. J. Glemžą ir kt., vien tik gailintis jo žmonos ir vaikų, jis pradėjo dirbti "Pienocen-tre". Jis ten dirbo iki pat bol-ševikmečio, nors komunistinia-me veikime ir toliau dalyvavo. Kai aš pas juos užėdavau, — ten gyveno viena mano gera pažįstama kėdainiškė, — dažnai ten maišydavosi komunis-tinių nuotaikų studentija ir kt.

1940 m. vasarą "Pienocen-tro" tarnautojai išsivakavo. A. Trumpicką į vietos profesinę bendruomenę. Iki tol buvęs ga-na švelnus žmogus, staiga jis pakito. Ne vienas tarnautojas gavo daug pylos nuo šio eilinio tarnautojo, kuris savą laiką gerai atlikti darbą taip pat ne-sugebėdavo. Jis pradėjo kabi-nėtis prie vieno kito tarnauto-jo, ir šie buvo tuoju atleisti. Drg. Ant. Trumpickas "Pieno-centre" tapo nemėgiamas pa-baisa.

LIETUVIAI PASAULYJE

Pas Čilės lietuvius

Pasakoja kun. A. Kardauskas, ką tik atvykęs iš Čilės į Ameriką

Čilė — tas ištįsęs liežvis beveik per visą P. Ameriką, vienu šonu prisiglaudęs prie snieguotų kalnų, kitu į mėlyną Ramųjį vandenyną — yra nuostabus kraštas.

Dangiau kaip prieš šimtą metų ten nukeliavo pirmas lie-tuvys, praėjo amžiaus tremti-nys Ig. Domeika.

Jis gimė 1801. VIII. 22. Nau-garduko apskr., mokėsi Vil-niaus universitete, draugavo su poetu Adomu Mickevičiumi, paskui 1831 metų sukilime ak-tyviai įsijungė į kovą prieš ru-sus, buvo Gelgaudo pulkuose, gynė Kauną ir po nepasiseku-sio sukilimo pasitraukė į Prū-sus, iš ten — į Prancūziją.

Jis ėjo tuo pačiu keliu, kaip ir dabartiniai tremtiniai. Pa-ryžiuje stoji į kalnų akademi-ją ir ją baigė. Paskui, Čilės vy-riausybės kviečiamas, išvyko kaip geologijos ir chemijos profesorius, buvo Sandjago valstybinio universiteto rektori-us, sutvarkė visą valstybės švietimą, tyrinėjo Čilės žemę ir atrado daug aukso, anglies ka-syklų, vario sluoksnių, išpopu-liarino Čilį salietrą ir taip su-stiprino valstybės finansus. Či-lės valdžia jo garbei 1885 me-tais nukaldino medali, padova-nojo didelius pinigus, bet jis il-gėjos Lietuvos. Vieną kartą buvo į ją grįžęs, ta pačia pro-ga keliavo per Europą. Dar nuvažiuavo atsisveikinti su Či-lė, žadėdamas visam amžiui grįžti į Lietuvą, bet 1889. I. 23. Sandjage mirė. Jo garbei pa-vadinintas vienas kalnas prie Argentinos sienos — Cerro Domeyco, viena vietovė vidur. Čilėje — Puerto Domeyco ir gatvė sostinėje — Sandjage.

Nuostabioji, turtaitis perte-kusi, žemė. Prieš 100 metų ten nukeliavo pirmas lie-tuvys, suradęs didelių turtus Čilės vyriausybei, buvęs universiteto rektorius. Jo garbei pavadinti kalnai ir miesto gatvės. Kaip tenai gyvena mūsų tautiečiai.

gas Jonas liko ten. Be jo dar yra 5 kunagai: dr. P. Ragažins-kas, J. Žvirblis, L. Zaremba, K. Vesalauskas ir salezietis — M. Puščius. Visi jie atvykę po šio karo iš Europos ir įvairio-se parapijose vikarauja.

— Kaip gyvena ten mūsų studentai, kuriuos kadaise Pax Romana nusiuntė studijuoti?

— Jų yra du: Julius Kaka-rieka ir Paulius Stelingis. Ju-lius Kakarieka jau baigė studi-jas ir yra valstybiniame uni-versitete asistentas prie visuo-tinės istorijos katedros. Uni-versitetas yra masonų ranko-se, ir jo kaip kataliko nenorėjo pradžioje įsileisti. Ir jo alga yra gana kukli, kad vos, vos gali pragyventi. Paulius Steli-ngis dar studijuoja literatūrą valdžios ir katalikų universi-te. Gerai, kad jį remia brolis, gyvenęs Venecueloje, šiaip ir jam verstis būtų gana sunku, jis gauna tik butą ir maistą, kitas išlaidas reikia pačiam padengti. Abu mokosi anglų kalbą ir nori išvažiuoti į Ame-riką. Šiaip ir visi lietuviai no-rėtų išvažiuoti, dauguma jau yra užpildę blankus Amerikos konsulatuose ir laukia savo ei-lės. Žinoma, tai ilgai truks, nes lietuviška kvota yra labai ma-ža.

— Ką veiksite Amerikoje?

— Atvykau Grand Rapids, Mich., vyskupo kviečiamas ap-tarnauti ispaniškai kalbančių meksikonų. Kur mane paskirs, nežinau. Čia bus geriau, čia daugiau lietuvių; nors dirbsiu svetimoje parapijoje, bet vis-tiek surasiu laiko ir lietuviš-kiems reikalams, — baigė pa-sikalbėjimą malonus svečias iš Čilės.

Gimiau 1862 m. birželio 14 dieną Linkuvos valsčiuje, Ro-ponių k. Protėviai buvo kilę iš gudiškio miestelio Glembokie, kur dar ir dabar gyvena jų pa-likuonys. Vienas iš jų buvo Ru-sijos Dūmos (parlamento) at-stovas.

Mano senelis gyveno 120 metų

Jis buvo geriausias medžio-tojas visoje apylinkėje. Žmo-nėse turėjo tiek pasitikėjimo, kad buvo išrinktas vaitu (vir-šaičiu). Buvau trečioje klasė-jė, kai jis mirė. Atsimenu jį pasakojant apie žalčius, kurie lietuvių būvę labai gerbiama ir laikomi namuose. Kai vaikams motina paduodavo pieno, žal-čiai išlisdavo iš papekės ir šliauždavo jo lakti. Vaikai va-rydavo juos šalin, mušdami saukštais.

1874 m. mėginau įstoti į Siaulų gimnaziją, bet nepavy-ko. Kitais metais tad Mintau-joj (latviškai Jelgavoj) išlai-kiau egzaminus į septintą kla-sę (taip buvo vadinama pirmo-ji klasė). Tuo metu gimnazi-joje visi dalykai buvo dėstomi vokiškai. Čia išmokau kalbos, kuri mano gyvenime paskiau buvo labai reikalinga.

Krikštytas ir namuose auk-lėtas buvau katalikiškai. Min-taujoj tarp liuteronų būdamas ir nuolat girdėdamas priekaiš-tus savo tėvų tikėjimui, nusto-jau praktikavęs. Tačiau man parpo patirti, ar katalikybei priekaištai yra

90-tuosius metus pabaigus

Pasakojasi Dr. Juozas Januškevičius

teisingi.

Tad iš šeštos gimnazijos kla-sės perėjau į Petrapilio dvasi-nę seminariją. Tuo metu ten profesoravo kun. Prapuolenis ir būsimasis vyskupas P. Ka-revičius. Po trejų metų, paži-nęs Katalikų Bažnyčios moks-lą, grįžau į Mintaujos gimna-ziją mokslo tęsti. Dabar man pačiam buvo jau aišku, kaip savo tikėjimo reikalus turiu tvarkyti, ir galėjau atsakyti tiems, kurie katalikų tikėjimą puldavo.

Neturtingi tėvai nedaug man galėjo padėti mokytis. Teko pačiam uždarbiauti. Vienoje vokiečių didiko šeimoje gavau vaikus ruošti egzaminams į įvairias gimnazijos klases. Tuo pat metu ruošiausi ir pats ir 1886 Rygos gimnazijoje išlai-kiaus abituriento egzaminus.

Apsisprendžiau studijuoti teisės mokslus. Pasirinkau Pet-rapilį. Bet ir ten reikėjo iš ko gyventi. Vienas rusų generolas pakvietė prižiūrėti jo vaikų, kurie lankė gimnaziją. Gavau už tai išlaikymą. Teko ieškotis dar papildomo darbo. Taip įsi-traukiau į vaikų mokymą, iš kurio gyvendavo dažnas anų laikų studentas. Tarp tokių mano mokinių buvo ir caro gi-

Dr. Juozas Januškevičius

minaitis princas Romanasuskas. Petrapily būdamas

nukrypau į spaudą.

Jau nuo 1889 m. buvau prad-jęs spaudoje bendradarbiauti. Protestantų leidžiamame "St. Petersburger Zeitung" man pavyko įvesti ir katalikišką skyrių. Nuo 1904 m. man bu-vo gerai žinoma Vokietijos di-džioji knygų leidykla Herder Freiburg, ir teko bendradar-biauti jo leidžiamame Herder-sches Konversations Lexicon, kuris buvo baigtas tik 1918 m. Iki lietuviška spauda buvo at-gauta, bendradarbiauau Var-šuvos spaudoje: "Gazeta Pol-ska", "Słowo", "Kurjer War-szawski", o taip pat Petrapilio "Krajs".

Iki 1905 metų visa spauda buvo cenzūruojama. Tik nuo to laiko buvo leista laisvė. Kaip tik šiuo metu valdžia pašalino Vilniaus vyskupą baroną E.

Ropą. Pašalino, nes to geida-vo Vilniaus generalgubernato-rius Orzevskis. Ganytojas ba-ronas Ropas buvo vokiškos kilmės, tad aš parašiau į Pet-rapilio vokišką laikraštį "St. Petersburger Herold", atleidi-mą neigiamai įvertindamas. Valdžios įstaiga, įprastai lig tol savivaliauti, matyt, nuste-bo, kad atsirado žmonių, ją kritikuojančių. Atvyko slapstas agentas pas mane į namus iš-tirti to korespondento, kurio adresą turėjo gauti iš redakci-jos. Bet mano buvo pasirašyta slappyvardžiu. Tad patikrinęs namų knygą, kur aš buvau pa-gal Linkuvos išduotą pasą įra-sytas kaip valstietis Januške-vičius, pamojo tik ranka, kad įvykęs nesusipratinimas.

"Kas matė, kad kokis ten lie-tuvys muzikas galėtų rašyti laik-raščiuose ir dar vokiškuose". Kai mano slappyvardžiu pasiro-dė ir daugiau raštų tame laik-raštyje, agentas patikėjo, bet aš tuo metu jau buvau pake-liui į Berlyną.

Kai policija aprimo, grįžau į Petrapilį ir buvau pakviestas į šv. Kotrynos išlaikomą gimna-ziją dėstyti vokiečių literatū-ros, paskui ir lietuvių literatū-ros. Taip praleidau ir pirmąjį pa-saulinį karą. Kai 1917 m. val-džia paėmė bolševikai, leteną užlėdo ir gimnazija. Kadangi ji buvo įsteigta carienės Ko-

trynos II ir skirta daugiausia užsieniečių vaikams, gelbėda-ma gimnazija, jos vadovybė pervedė ją Vokietijos atstovy-bės globai. Šį nutarimą turėjau perduoti atvykusiam Vokieti-jos atstovui grafiui Mirbach-Harffui, su kuriuo buvau kita-dos pažįstamas. Bet sostinė jau buvo perkelta į Maskvą; ten buvo ir svetimų valstybių at-stovybės. Reikėjo gauti leidi-mas vyksti į Maskvą. Lankiausi daug sykių pas komisarą Grin-bergą. Bet 1918 m. Sekminių išvakarėse Mirbachas buvo nu-šautas, ir mano kelionė tada buvo nereikalinga. Komisaro tarnautojai pradėjo domėtis, kodėl aš nustoju lankėtis ir nebeprašiau leidimo į Maskvą. Pradėjo klausinėti, ar mano kelionė nebuvo susijusi su Mir-bachu. Grįžęs namo,

jau radau atvykusį komisarą, kuris tik paėmė iš manęs gink-lą, surašė protokolą ir tuo tar-pu paliko mane ramybėje. Ne-norėdamas, kad dažniau jis im-tų lankytis, per savo brolioną A. Poželį, kuris tuo metu bu-vo Lietuvos gen. konsulas, pa-sistengiau prilipti prie ešalo-no, kuriuo lietuviai vyko į tē-zyne.

Apsigyvenau Teišiuose, kur buvau paskirtas netrukus gim-nazijos direktorium. Nuo to laiko bėgo mano kelias per įvairias Lietuvos mokyklas — Teišiai, Panevėžys, Kėdainiai, Veiveriai, Raseiniai, Kaunas. Paskutinė mano mokyklinio darbo vieta — jau Vokietijoje, kur su Bamberge įsisteigusia lietuvių gimnazija keliavau į Garmischą, paskui į Mitten-waldeną ir ten, įteikęs pasku-tiniams penkiems abiturien-tams atestatus, su gimnazija atsisveikinau.

Dabar gyvenu Riverside, N. J. pas savo sūnų.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Sugriuvo net ratai

LTSR Ministerių Taryba dar 1947 m. įpareigojo pramonės kooperacijos įstaigą pastatyti Panevėžy vežimų bei gurguolių dirbtuves. Tačiau jos nepasiro-dė dar iki šiai dienai... Ir taip praktikoje vykdomi net vi-sagalės Komisarų Tarybos nu-tarimai...

Durpėmis jau žemę tręšia

Vilniuj buvo suauktas "res-publikinis suvažiavimas durpių kaip trąšų panaudojimo reika-lui". Dalyvavo per 300 pareigū-nų. Ž. ū. ministerio pavaduoto-jas Kolcov paragino po to vi-sus kolūkius, kad tręštų žem-es durpėmis... Anksčiau Lietuvoj, rodos, užteko ir ki-tokių trąšų.

Gando žuvį... popieriuje

"Išplėstos soclenktynės" tarp Klaipėdos žvejų davė tai, kad "vieno reizu buvo pagau-nama 800—1000 kg žuvies... Žuvies pristatymo bazėms pri-statyta tūkstančiai pūdų ki-tyne.

Apsigyvenau Teišiuose, kur buvau paskirtas netrukus gim-nazijos direktorium. Nuo to laiko bėgo mano kelias per įvairias Lietuvos mokyklas — Teišiai, Panevėžys, Kėdainiai, Veiveriai, Raseiniai, Kaunas. Paskutinė mano mokyklinio darbo vieta — jau Vokietijoje, kur su Bamberge įsisteigusia lietuvių gimnazija keliavau į Garmischą, paskui į Mitten-waldeną ir ten, įteikęs pasku-tiniams penkiems abiturien-tams atestatus, su gimnazija atsisveikinau.

Dabar gyvenu Riverside, N. J. pas savo sūnų.

vies virš plano". Bet — tik to-mis dienomis, kai... vyko soc-lenktynės, ir tai — popieriuje.

"Išrinkti "liaudies teisėjai"

Su didelėmis išskilmėmis Lie-tuvoje buvo renkami "liaudies teisėjai", turį teisti žmones "bolševikiškai, pagal revoliuci-nę sąžinę". Vilniaus Dzeržins-kio vardo klube buvo suauk-tas "liaudies teisėjų ir teismo darbuotojų suvažiavimas", kur teisingumo min. Likas ir vice-ministeris Būga aiškino, kaip tas "teismas" turi būti kon-krečiai vykdomas.

Naujos "pyliavų" stotys

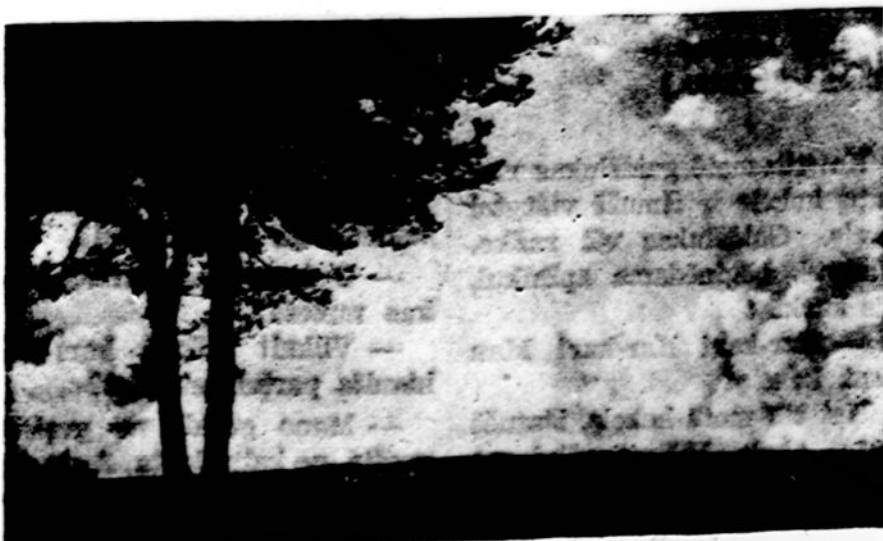
Naujos MTS stotys steigia-mos Dambravoj ir Lelėnuose, Alsėdžiuose, Varlauky ir Ma-žeikiuose, Krekenavoj, Tryš-kiuose, Aluntoj ir Kurklaičiuo-se, kad vis daugiau bolševi-kams paruostų "pyliavų".

VARDAN
DIEVO

Mažųjų Maldos—paveikslu-ta maldaknygė, kurią parengė Kun. Stasys Yla, ilustra-vo dail. Paulius Augius. 66 originalūs paveikslėliai, ei-liuotos maldos. Kaina \$1.25

Kreiptis: Darbininkas, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., arba pas leidėją: Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Lietuvos laukeliai, sveikiname jus

KŪRYBOS PRIEDAS

Bostono Rašytojų Klubas

Bostonas yra vienas iš pirmųjų Amerikos miestų, kuris sugebėjo susikurti savitą kultūros veidą. Stiprioji anglų kolonija paliko gyvas europines tradicijas. Todėl nenuostabu, kad Bostonas turi savitą elito visuomenę, gražius muziejus, muzikos ir teatro sales, garsius universitetus, visą laiką puoselėjo Amerikos literatūrą ir dabar turi garsių rašytojų.

Lietuviams Bostonas irgi seniai žinomas. Čia įsikūrė stipri lietuviška kolonija, kurioj klestėjo gražus draugijų veikimas, skambėjo operetės, choro koncertai. Čia dar prieš I pas. karą Mikas Petrauskas turėjo privačią muzikos mokyklą, čia gyveno ir mirė prel. K. Urbanavičius, čia prieš 37 metus išėjo ir "Darbininkas".

Nūnai naujieji ateiviai šviešioliai, pirmiau negu kitose Amerikos vietose, susiorganizavo į **Rašytojų Klubą**. Jis nėra tik Bostone gyvenančių lie-

A. DZIUGENAS

tuvų rašytojų klubas. Priklauso jam ir dailininkai, muzikai, mokytojai, istorikai, inžinieriai, teisininkai, gydytojai, net studentai, žodžiu, visi, kuriems rūpi lietuviškoji kultūra. Į jį įsijungė ne tik naujieji ateiviai, bet ir čia gimę, augę ir mokslus baigę šviešioliai.

Tokiai "margai" grupei, rodos, netiktų rašytojų klubo vardas. Ilgai buvo svarstyta, ar pasivadinti kultūros, inteligentų klubu. Tačiau nė vienas jų neatitiko organizatorių minčių. Tada sustota prie rašytojų vardo, ir tuo pirmenybė buvo atiduota literatūrai.

Klubo susirinkimai vyksta kiekvieną pirmą mėnesio šeštadienį. Pirmiau susirinkdavo privačiuose butuose, bet, klubui išaugus, susirado kitas patalpas — International Institute. Po sunkių savaitės darbų,

kurie dabar privalomi beveik visiems kultūrininkams, šie susirinkimai yra tikras atsigavimas.

Pirmausia pradama kokio nors autorius kūryba. Dažnai čia paminimos rašytojų sukaktys, naujos knygos. Paprastai vienas klubo narys supažindina su pačiu autorium ir jo kūryba, paskui skaitoma ištrauka iš jo veikalų. Dažniausiai dalyvauja ir patys autoriai. Paskui vyksta paskaitos, diskusijos.

Antroji dalis praleidžiama prie kavos puodelio. Ir čia vyksta diskusijos aktualiais kultūros klausimais.

Kartais nuo karto klubas pasikviečia svečių iš kitur. Iš New Yorko lankėsi: A. Rymdis, A. Vaičiulaitis, Nelė Mazalaitė, iš Rockland, Maine, — St. Būdas. Nuolatinis svečias yra Jonas Aistis iš Putnam, Conn. Jei prie šių pridėsim vietinius rašytojus: B. Brazdžionį, A. Gustaitį, F. Kiršą,

P. Pilką, gyvai besidomintį literatūra patį klubą, tai gausime tikrai gražią svetę.

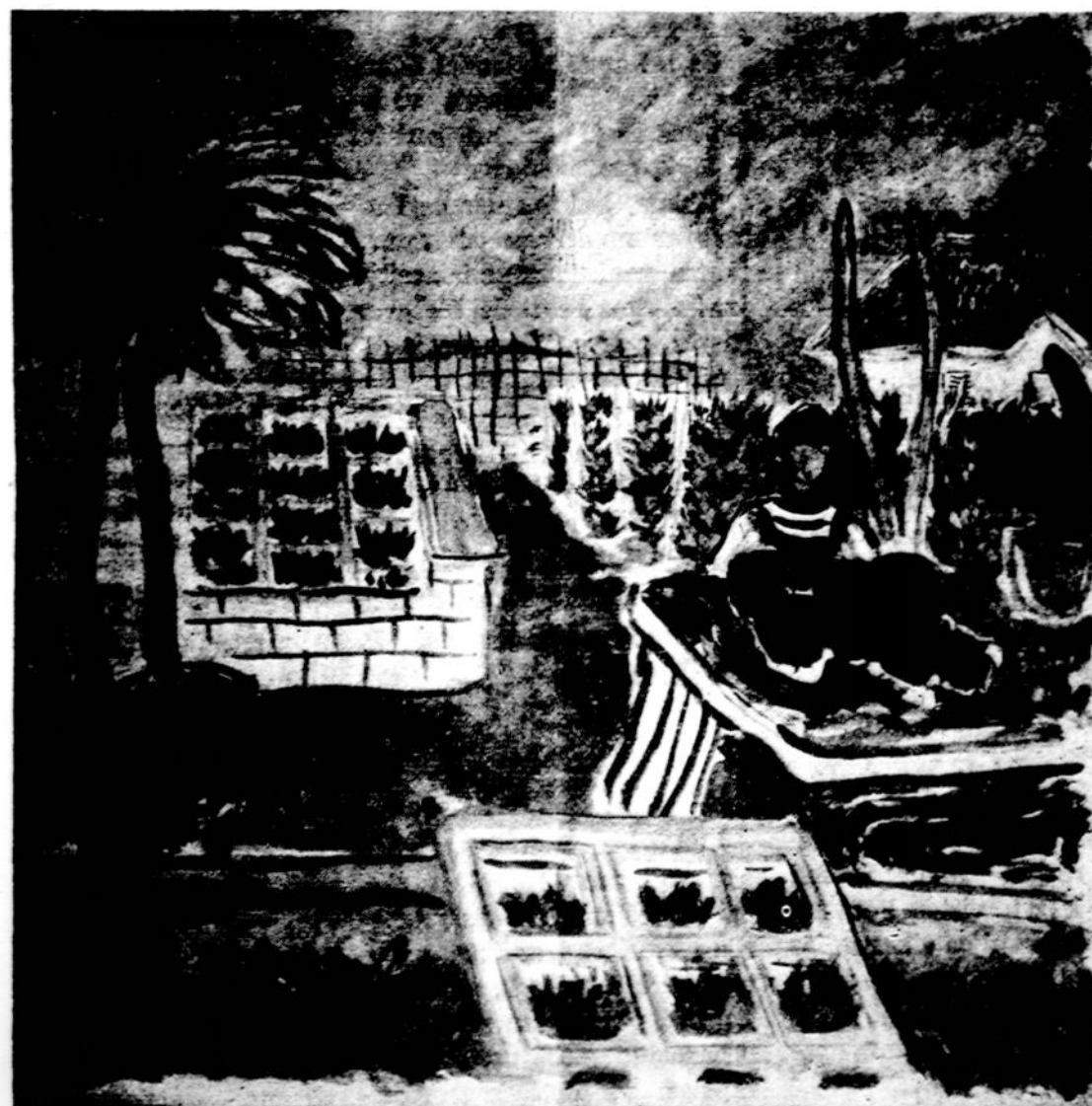
Visiems, kuriems teko svečiuotis Bostono R. Klube, paliko malonūs prisiminimai. Ši skirtinga profesijos atžvilgiu bendruomenė randa bendrą kalbą. Praktiškųjų mokslų atstovai aktyviai dalyvauja diskusijose, kai sprendžiami literatūros ar meno klausimai, taip pat ir rašytojai jungiasi kartais net į specialias praktinių mokslų diskusijas. Ir ideologiniu atžvilgiu šis klubas mišrus, tačiau — darnus. Kiekvienas, ateidamas į susirinkimą, savo politines karpaites pasilieka už durų, nes jų nereikia, kur yra bendras konkretus darbas.

Šis Klubas dabar užbaigė aštuonis metus ir žengia į trečiuosius. Ilgai jam su meile pirmininkavo Faustas Kirša; kiti valdybos nariai buvo: inž. J. Okunis, rašyt. St. Santvartas, teisininkas St. Lūšys, istorikė M. Gimbutienė. Visi skirtingos profesijos, tačiau, skatinami bendros meilės kultūrai, sumaniai vadovavo ir triūsė kultūros baruose. Dabar išrinkta nauja valdyba: Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis, V. Kulbokienė, Pr. Lembergas ir V. Vizgirda. Tegung klesti klubas ir toliau, apjungdamas visus šviešiolius lietuvių, burdamas juos prie lietuviškos kultūros židinio, puoselėdamas mintį ir kūrybą!

PRANCŪZAI TVARKO TEATRA

Paryžiaus "Ambigu" teatras paruošė vaidinti rašytojo Vailant, komunisto, veiklą, surežisuotą taip pat komunisto. Jame atvaidinami amerikiečiai Korejoje kaip tikri vėlniai. Aiškiai veiklas buvo Kominternos užsakymas. Tai patyręs policijos prefektas laikinai uždarė teatrą, prisidengdamas, kad priešgaisrinės priemonės netvarkoje. Teatro administratoriai vis dėlto veikalo premjerą leido. Tik pakilus uždangai jaunų vyrų būrys įsiveržė į

sceną, o iš galiorkos pasipylė asarinės bombos. Komunistai to tikėjosi. Jie buvo paruošę smogiamąjį būrį priešpuoliui ir priešą iš scenos išstūmė. Vaidinimas buvo tęsiamas. Bet netrukus įsikišo policija ir nutraukė. Kitą dieną policija oficialiai uždraudė, ir žiūrovai buvo prileidžiami prie teatro tik tam, kad atsiimtų pinigų. Komunistai dabar kelia goltą, kad Prancūzijos vyriausybė neduoda menui laisvės.

Dail. A. Krivickas

Sode

SOVIETŲ TEATRO KRIZĖ

Seniai rusų spauda lieja savo širdgėlą dėl ištikusios teatro krizės. Ypačiai šmet derlius šioje dirvoje buvęs toks menkas, jog neatsiradę žmogaus, kuris pasirodytų vertas Stalino premijų. Pagal "Literaturnaja Gazeta" verkslenius nei komedijoje nei dramoje nebuvę pasiekta nė pusės to, ko galima reikalausti iš tokios didelės tautos. Pasirodę teatro veikalai visais požiūgiais buvę skurdūs — kalba apmirusi, veiksmas apveltas, asmenys schematiški... Susidarius tokiame nemaloniai padėčiai, minėtas laikraštis užkvietė meno žinovus pasisakyti šiuo klausimu. Žinoma, tai buvo tik savotiška provokacija, nes komunistinėje santvarkoje atvirai kalbėti draudžiama. Teatro klausimu nuomonės, be abejo, buvo pačių valdžios pareigūnų surežisuotos. Tačiau ir iš jų pakankamai galima orientuotis, kodėl taip labai nusos rusų teatras.

Pirmaisiai, pats nedėkingiausias uždavinys yra pasirinkti teatro veikalui temą, kuri atitiktų partijos liniją. Priešingu atveju darbas bus žiauriausiai sukritikuotas, o jo autoriaus likimas aiškus — gyvenimas kalėjime arba ištremime prie sunkių darbų. Temos iš šeimos gyvenimo tea-

trui yra nepageidaujamos. Pagal Rusijoje komunistų ugdomą pažiūrą tai būtų aiškus asmeninių reikalų kišimas pirmon vieton, kai tuo tarpu visur privalo vyrauti bendrieji — valstybės, kolchozai, darbai prie kanalų bei miškuose.

Labai pavojingu žygiu laikoma ir temų pasirinkimas iš istorijos. Jos atžvilgiu pas komunistus nėra tvirtos nuomonės. Apskritai jie niekina visa, kas liečia praeitį, tačiau, jeigu reikalinga propagandai, kartais nevengia ir palankesnių žodžių. Antai, keliant revoliuciją, visi rusų carai be jokios išimties buvo apšaukti liaudies engėjais, o šiaudien kai kurie jų, ir tai patys žiauriausi, yra statomi pavyzdžiu, nes savo laikui ugdė imperalizmą, ko taip užsispyrusiai siekia ir komunistai. Savaimė aišku, jog čia nieko nereikia net istorinio veikalo užgrymas iš valdžios pusės, — papūtas kitiems vėjam, knyga gali būti išpeikta, ir tuo pačiu nepavydėtinoje padėtyje atsirasti rašytojas, emės iš jos medžiagą scenos kūriniumi. Užtat rusų dramaturgai kaip ugnies vengia istorinių temų.

Valdžia iš savo pusės jų nedraudžia, tik perspėja, kad darbas būtų pagal komunistų partijos užgaidas. Bet jas at-

spėti nevisuomet jau taip lengva, o savo gyvybę rizikuoti taipgi baisu. Šiaip bolshevikams mieliosios temos yra dvi: **vergaujancio gamtai žmogaus vaizdavimas ir svetimų valstybių šmeižimas.**

Pasirinkę pirmąją temą rašytojai gali kalbėti apie gyvenimą kolchozuose, kanalų kasi-mus, pelkių nusausinimus, girių iškirtimus, lenktynes darbuose. Bet visa tai privalo būti pavaizduota "gyvai", "dinamiškai", kiekviena žingsnyje liaupsinant Staliną. Matant darbininkijos skurdą, nepasitenkinimus ir mirtį, reikia nemaža piktybės, pasinešus klastoti tikrovę scenos veikalais. Rašymas prieš sąžinę, kur ji dar nėra apmirusi, trukdo pasireikšti rašytojo talentui ir jį si pradedama niekus kalbėti. Patį rusų spauda nusiskundžia, jog vienas teatro veikalas be-maž nebesiskiria nuo kito, — vis tie patys ginčai tarp kolchozo prižiūrėtojo ir pastatyto partijos atstovo, vis tas pats skubėjimas, nedideli kivrčai savo tarpe ir pagaliau sušitakinimas prie stalo, gavus stiklą vodkos. Tokiais vaidinimais nebesigėri nė "Pravda", — ir jai atrodo, jog tūpėjama vietoje.

Antroji teatrui tinkama tema — svetimų kraštų dergimas — taip pat neteikia rašytojui įkvėpimo. Ir čia, panašiai kaip su istoriniais faktais, reikia didelės atsargos. Jeigu nekaltėsi apie svetimą valstybę truputėlį palankiau, nebebus gyvenimo. Bet ką darysi — reikia imtis darbo — priešingu atveju būsi patrauktas atsakomybėn. Todėl rusų rašytojai lipdo scenos veikalėlius iš svetimų valstybių padangės, kurios jie visiškai nepažįsta. Paskutiniu metu jau ypač smarkiai kimba į Jungtines Amerikos valstybes, Angliją, Prancūziją ir net Turkiją, kiek jėgos pakelia, šmeiždami tų šalių valdžias ir vilkdami švieson tariamas darbininkų nege-roves. Kariuomenės centrinis teatras net mėgino pavaizduoti Jungtinių Tautų posėdžius New York'e, žinoma, išvesdamas, jog ši organizacija yra "taikos priešinė".

Priešus tokį bankrotą, rusų rašytojams ir, be abejo, nuosaikesniams valdžios pareigūnams pasidarė visiškai aišku, jog teatrą sužlugdė partijos cenzūra. Nežinia, ar tyčia buvo praleistas, ar šiaip neapdairiai praslinko sovietų meno žurnale N. Zvirko straispnis,

kuriame jis parūgojo "Cenzūros Komiteto" elgesiu. Jo nuomone, ši įstaiga esanti didžiai negailestinga teatro veikalams, žalodama kiekvieną jų kūrybiškesnį blykstelėjimą. Toks pasisakymas greičiausiai buvo pačių komunistų išgalvotas, kad paskui gyviau galėtų reaguoti ir įsakiu išdėstyti savo pažiūras. Pasirodžius šiam N. Zvirko straispniui, tuoju prieš jį šoko dienraštis "Pravda". Jam į talką atskubėjo Sovietų Sąjungos Rašytojų Draugijos generalinis sekretorius A. Zhurkovas. Čia jie abu su "Pravda", gindami aną "Revizijos Komitetą", pasakė visą tiesą, būtent, kad reikia kritikuoti ne kitus, bet save. Norint išbristi iš sekulų teatro, labiausiai esanti reikalinga autokritika rašytojams. Be jos nesą išsigelbėjimo.

Tai ir vėl pasiliko kalti vargšai rašytojai, kurie Sovietų Rusijoje yra tik komunistikos propagandos įrankiai. Partija autokritikos sau netai-ko. Ji tik be galios sumina dar nespėjusius užmegsti kūrybos žiedus. Tokioje būklėje nėra jokio pagrindo laukti, kad Sovietų teatras iškovotų iš susidariusios krizės. L. A.

Juožas Kruminas

LIEPSNOS LEGENDA

"Žvakė nuo Kristaus karsto"
Selma Lagerloef

Jis Florenciją savo paliko,
Prie Jeruzalės artinos jis.
Ir sušvito jam vakarą tykų
Kristaus karsto šventoji ugnis.

Degė žvakė įsiai ir tą ugnį
Ir išėjo su ja sutemoj.
Per upes ir kalnais, ir bedugnėm
Jisai nešė tą ugnį namo.

Jį plėšikai apiplėšė rūstūs —
Tačiau žvakė išsaugojo jis.
Vėjai pūsti užėjo — tai pūsti,
Neužgeso šventoji ugnis.

Plyšo aparas sunkus ant kojų,
Lietus lijo šurkščiam kelyje.
Jis tik žvakę, tik žvakę dabojo,
J Florenciją nešdamas ją.

Taip per svetimą kelią ir rasę,
Taip per vėją tuščion tolimon.
Mes taip pat, mes taip pat dabar nešam
Savo viltį sugrįžt Lietuvon.

Pro saulėlydį, upę ir klevą,
Mes taip pat — per pakalnes sunkias —
Viltimi, viltimi degsim savo —
Mūs tėvynėje laisvės žvakes.

1946 m. Haffkrug, Vokietija.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Naujas St. Būdavo veikalas

Rašytojas Stasius Būdavas, gyvendamas Rockland, Maine, neseniai išleides apysaką "Varpai skamba", šiuo metu baigė antrą knygą — "Didžiąją sieną". Šis naujasis veikalas yra pirmoji tąsa. Čia vaizduojamas knygnešių gyvenimas Paprūsėje šio šimtmečio pačioje pradžioje prieš spaudos atgimimą. Pirmosios dalies "Varpai skamba" veikėjas — Rapolas Gelžinis — jau yra suaugęs vyras ir aktyvus knygnešys bei kovotojas prieš rusišką spaudą. Su visokiais nuotykiams gabeną jis knygas per sieną ir veža tolyn į krašto gilumą, kad iš jų žmonės netik melstųsi, bet ir savo krašto praeitį pažintų ir nepasiduotų rusams. Autorius romaną baigia tvarkyti ir greitai atiduos spaudai.

"Draugo" romano konkursas

Kaip praeitais metais, taip ir šiemet "Draugo" dienraštis skiria romano premiją. Jau sudaryta jūry komisija, į kurią paskirta: nuo Rašytojų Draugijos — J. Švaistas ir V. Ramonas, nuo Čiurlionio ansamblio — P. Gaušys, nuo "Draugo" — dr. Ant. Juška ir Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė.

"Saulės laikrodžiai"

Henriko Nagio naujoji poezijos knyga — "Saulės laikrodžiai", kurią leidžia Chicago Spaudos Klubas, — jau atspausdinta ir baigiama įristi. Rinkinį iliustravo dailininkas Telesforas Valius.

Rašo dramų veikalą

Jurgis Gliuda, pernai užsavo romaną "Namai ant smė-

lio" laimėjęs "Draugo" premiją, šiuo metu rašo dramos veikalą.

Dailininkai parodose

Dail. Viktoras Petravičius ir Romas Viesulas dalyvauja Chicago Art Institute ruošiamoje to miesto dailininkų parodoje. Petravičius išstatė linoleumo raizinį "Dievo teismas" ir alejinę kompoziciją — "Tapyba"; Viesulas — litografiją — "Piemuo". Dail. V. Petravičiaus grafikos darbas praeitais metais buvo to paties Art Institute premijuotas.

Veit Harlan statys tris filmus

Nacių laikais pagarsėjęs vokiečių filmų režisierius, pastatęs "Kelią į Tilžę", "Aukstinį miestą", "Immensee" ir "Žydą Siusą", už kurį turėjo daug nemalonumų, dabar visų teismų išteisintas ir gavęs laisvę, pasiskelbė statys tris naujus filmus: Pirmajam filmui medžiaga imama iš Sokrato gyvenimo, antrasis — Otelio, tretysis K. Hamsuno — "Žemės paslėptis". Visuose trijuose filmuose pagrindinius vaidmenis vaidins kaip paprastai jo žmona Kristina Soederbaum. Veit Harlan filmams parašė ir pats scenarijus.

Filmuoja Persijos naftą

Vokiečių filmų bendrovės, gavusios leidimą iš Persijos pasiuntinio Vokietijai, išvyko į Persiją ir pagamins tris dokumentinius filmus, kurie visi bendrai vadinsis "Persija 1952 metais". Pirmasis filmas — "Naftos miestas Abadan", antrasis — "Persų kilimai", tretysis — "Vokiečių gydytojai Persijoje".

Nedelsdamas įsigyk

PASKUČIAUSI TEVŲ PRANCISKONŲ LEIDINĮ

"LIETUVOS ARCHYVĄ"

(BOLŠEVIZMO METAI)

Knyga vaizdžiai piešia originaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainuojamos vertės ir pirmoji tos rūšies knyga Amerikos spaudoje.

Atspausstas labai ribotas kiekis, todėl patartina ją skubiai įsigyti. Knyga turi 428 puslapius. Kaina — \$3.00.

Šią atkarpą pasiųskit kartu su 3.00 dol. šiuo adresu:

"DARBININKAS",

680 BUSHWICK AVE.,

BROOKLYN 21, N. Y.

Gerb. Tamsta,

Malonėkit prisijusti egz. "LIETUVIŲ ARCHYVO" sekančiu adresu:

Vardas Pavardė

Adresas

P.S. Pinigus, sumoje siunčiu laiške ☐, vėliau prisijūsiu ☐ (Savo pageldavimą pažymėti atitinkamam langely kryžuku)

Tuoju užsakykite ką tik išėjusią iš spaudos

STASIO BŪDAVO

Apysaka

VARPAI SKAMBA

Galite įsigyti "LIETUVIŲ DIENŲ" leidykloje, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., taip pat pas L. D. platin-tojus, spaudos kioskuose ir

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE

680 Bushwick Avenue Brooklyn 21, N. Y.

Kaina \$2.50

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys dėkoja Brockton, Mass.

• Juozapas Voronko, didelis lietuvių bičiulis ir Nepriklausomos Lietuvos IV ministerių kabinete buvęs baltųjų reikalams ministras be portfelio, o Amerikoje leidęs rusų kalba laikraštį, profesorius įvairiose mokslo įstaigose ir vadovavęs rusų radio programai, mirė birželio 5 d. Oak Forest prieglaudose ligoninėje.

• Adelfė Slavinskaitė, Lietuvoje ilgą laiką buvusi Kauno miesto ir Vytauto Didžiojo Universiteto klinikų chirurginės ir operacinės vyriausiosios sesuo, neperseniausia atvykus iš tremties, šiomis dienomis Chicagoje išlaikė gailestingųjų seserų egzaminus.

• Ciceros lituanistinę mokyklą lanko 80 mokinių. Po normalinių pamokų mokoma lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos, tėvynės pažinimo ir tikybos (lietuviškai). Mokyklos vedėjas J. Kreivėnas.

• Medicinos gydytojai Bronius Beinorius ir Eduardas Tallat-Kelpša neseniai išlaikė Illinois valstybės nustatytus gydytojų egzaminus, įgijo praktikos teises ir artimiausiu metu ketina lietuviškoje Chicagos kolonijoje atidaryti savo kabinetus.

• Danielius Ražanauskas, gyvenęs 1840 Stephens St., Brooklyn, N. Y., baigė advokato mokslą.

• Dr. Pranas Padalskis, Detroito universiteto profesorius, kalbės Buffalo, N. Y., 14 birželio pabaltiečių ruošiamame birželio trėminių minėjime.

• Dailininko V. K. Jonyno paveikslą "Šventas Antanas", kuris buvo išstatytas Washingtono, Amerikos grafikų parodoje, nupirko Joseph Pennel fondas.

S. m. balandžio 27 d., Brocktone, Mass., įvyko mūsų Kongregacijos Rėmėjų Seimelis. Nuosirdžiai dėkojame Brocktono šv. Roko par. klebonui kun. Pr. Strakauskui, iš anksto užkvietusiam Seimelį į savo parapijos salę ir jį globojusiam, o taip pat už gražų sveikinimą; seimelio pirmininkui, mūsų geradariui ir rėmėjų pirmininkui prel. Pr. Jurui. Seimelį organizavusiam ir daug sielos įdėjusiam energingam vadovaujant seimelio darbams; sekretorei, mūsų geradariui Julijai Jakavonytei; rengėjų komisijai — pirm. O. Česnienei, sekr. J. Jakavonytei ir kas. C. Sležienei.

Taip pat dėkojame adv. B. Milerui ir A. Vasiliauskienei už turiningas paskaitas ir raginimus; A. Suziedelienei ir M. Kebinskienei už sveikinimus ir linkėjimus tremtinių, šeštadienio mokyklos ir ateitininkų vardu, o Leo Fox už sveikinimus par. mokyklos Tėvų ir komiteto vardu. Dėkojame už sveikinimus kleb. J. Vaitekūnui; kun. P. Klimui, sveikinusiam kun. kleb. Virmauskiui, kun. Abračinskio ir savo vardu; kun. A. Klimui, kun. Janiūnui, P. Kubiliui, Br. Bortkevičiui, A. Barauskienei

ir visiems sveikinusiems žodžiu ir raštu. Didis dėkui ir kun. A. Kontautui ne tik už pasveikinimus, bet ir už gražų reikšmingą pamokslą, kurį pasakė šv. mišių metu.

Providence klebonui kun. J. Vaitekūnui priklauso nuosirdi padėka ne tik už gražų pasveikinimo žodį, bet ir už tai, kad į seimelį atgabeno savo parapijos vaikučių chorą, dailiai aprengtą tautiškais drabužiais. To choro vadovui J. Beinoriui ir mieliems choristams už puikų padainavimą devynių lietuviškų dainelių tariame nuosirdų ačiū.

Taip pat dėkojame mūsų mielam kapelionui kun. J. Švagždžiui už jo iškeltą pašaukimą į vienuolės reikalą ir rimtus padrasinančius žodžius apie Dievo Apvaizdos veikimą ne tik mūsų darbe, bet ir visame gyvenime.

Atskira ir ypatinga padėka priklauso mūsų rėmėjų skyriams, kurie dalyvavo Seime, mus sveikino ir aukomis parėmė. Iš rėmėjų skyrių šį kartą pažymėtini — S. Bostono skyrius ir jo pirm. Gailiūnienė, Lawrence sk. su pirm. Pilipiene, Brocktono sk. su pirm. O. Česniene, Worcesterio sk. su pirm. Mileriene, Haver-

hillio sk. su pirm. J. Jeruševičium. Visiems čia išvardintiems skyrių pirmininkams ir valdybos nariams už jų trusą ir darbą, vadovaujant skyriui ir visiems nariams už darbą ir aukas esame labai dėkingos. Reiškiamo taip pat nuosirdžią padėką O. Smilginei iš Cambridge už stambią auką. Dėkojame ir visiems seimelio dalyviams ir svečiams.

Per mūsų organizuotus skyrius ir pavienių rėmėjų talką, per mūsų geradarių maldas ir gerus darbus, mes suiname į bendradarbiavimą su jautria Amerikos lietuvių katalikų visuomene, iš kurios ir pačios esame kilusios. Iš jos mes gauname pašaukimą į sėseles ir paramos mūsų aukai ir darbui vykdyti. Iš jos ateina vaikučiai į mūsų vedamas mokyklas ir seneliai į prieglaudas. Mel-džiame Dievo, kad tas apibūsis bendradarbiavimas augtų ir bujotų Dievo ir tėvynės garbei, o mūsų rėmėjų ir pašaukimų į sėseles skaičius didėtų.

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Kongregacijos vardu
Motina Ligorija

Cleveland, Ohio

ALGIRDUI BRAZUI,

Lietuvos Vyčių nariui ir Metropolitan Operos solistui pagerbti, Liet. Vyčių 25 kuopos organizuotasis banketas Hollenden viešbutyje pasigėrėtinai gražiai pavyko.

Už tai nuosirdžiausiai dėkojame visų organizacijų vadovybėms ir jų nariams, jautriai tą dieną parėmusiems.

Tikime, kad tas darnus bendras mūsų darbas bus mums tvirtas paskatinimas ir ateityje vieningai dirbti dėl Lietuvos laisvės ir žmonijos gerovės.

Su dideliu dėkingumu

Vyčių 25 Kuopos A. Brazio Banketui Rengti Komisija: pirm. Andrius Palšis, nariai: Anelė Arunski, Ursula Jankauskas, Joan Suzan, Juozas Sadauskas, P. Balčiūnas.

Kr. J. Č.

NEWARK, N. J.

Birželio 22 d. Newarko lietuvių rengia Kun. Pranui Bastakiui, vietos liet. šv. Trejybės parapijos vikarui, jo 15 metų kunigystės, 5 metų darbo Newarko parapijoje, ir jo išleistuvių paminėjimą — pagerbimą.

Ta proga norima papasakoti keletą jo gyvenimo ryškesnių momentų. Kun. Pr. Bastakys gimė Tauragės Naumiestyje 1911 m. sausio 27 d. Jis iš ne-turtinių tėvų trylikos vaikų buvo vienuolikasis. Kad palyginti tėvų sunkią dalį, vienerių metų amžiaus Pranėlį pasiėmė globoti ir jį mokslus išleido jo giminės Stančikai.

Kun. Pr. Bastakys pradėjo ir vidurinę mokyklą baigė T. Naumiestyje, penktąją klasę — Švėkšnos gimnazijoje, 1930 m. įstojo į Telšių Dvasinę Seminariją, kurią baigė ir gavo kunigo šventimus 1937 m. birželio 6 d. Vėliau, jau būdamas tremtiniu, metus buvo Šveicarijoje Freiburgo U-to Teologijos fakultete. Būdamas dar seminarijoje, trejis metus buvo Telšų katedroje bažnytinis sėmonijų vedėjas, o pačioje seminarijoje — teologinių kursų klerikų-ateitininkų pirmininku, kurio titulu ir pareigą — vėl juos atgaivinti — tebeturės ligi sugrįžimo. Baigęs seminariją, buvo vikaru Plateliuose, Silalėje, Papilėje ir Gintaliskėje ir klebonu-administratorium — Kražiūose. Apie metus tremtinių kunigo pareigas ėjo Vokietijoje ir apie tiek pat laiko Šveicarijoje. Nuo 1946 m. lapkričio 28 d. vikaras Newarko liet. šv. Trejybės parapijoje.

Kun. Pr. Bastakys, vienas pirmųjų tremtinių Newarko, daugelį vėliau pasiekusių Amerikos krantus tremtinių, vykstančių į Newarką ir apylinkes, jis savo pastangom suvežė pas pirmuosius globėjus, o vėliau rūpinosi jų pastoviu įkurdinimu. Tiems, kurie dar vargą vargo, yra išsiuntęs nemažą paramos paketėlių. Jis yra pasiskyręs 900 dol. naujos Newarko katedros statybai, o mažesnėmis sumomis yra pašelpęs nemažą asmenų ir organizacijų.

Dievo Apvaizda kun. Pr. Bastakiui rodė kelią ligi šiol, tikėjime, Aukščiausiojo globėjus globos jį ir ateityje.

St. D.

Vasarnamis TT pranciškonų vienuolynė Kennebunk Port, Maine

Paskutiniam skambučiui suskambėjus

Birželio 8 d. Marianapolyje įvyko iškilmingas mokslo metų užbaigimas. Iškilmės prasidėjo šv. mišiomis, kurias atnašavo T. T. Marijonų generalinis vizitatorius kun. Dr. K. Reklaitis, MIC. Pamokslą sakė buvęs Marianapolio kolegijos studentas kun. Antanas A. Kacevičius. Šv. mišiose dalyvavo kolegijos studentai, tėvai, svečiai, bei pažįstami.

2 val. p. p. kolegijos salėje įvyko diplomų įteikimo aktas. Pirmąjį žodį tarė kolegijos prezidentas T. S. Šaplys, MIC. Jis pasveikino abiturientus ir palinkėjo jiems daug sėkmės. Abiturientų vardu kalbėjo pirmieji mokiniai: J. Manelis ir A. Keblinkas. Jų kalbas sekė diplomų ir dovanų įteikimo aktas. Buvo įteiktos šios dovanos: J. Maneliui — Reader's Digest Honorary Award, M. Balandai — Bausch and Lomb Honorary Science Award ir "Sesuo Buitis", autoriaus dovanota pirmiesiems trims mokiniais. Dovanas ir diplomus įteikė prel. Jonas J. Ambotas.

Pagrindinę kalbą pasakė Putnamo mokyklų inspektoriaus Albert J. Murphy. Jis ypatingai pabrėžė katalikiškų mokyklų svarbą.

Po šios kalbos, programos vedėjas John A. Kendratavich, B. S., pakvietė dalyvius sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus.

Iškilmės baigtos palaiminimu šv. Sakramentu studentų koplyčioje. Po palaiminimo, suskambėjo paskutinis skambutis ir Marianapolio kolegijos studentai išsiskirstė po plačiąją Ameriką.

ATEITININKŲ DIENA
Mokslo metų baigimo proga, gegužės 20, Marianapolio ateitininkai surengė Ateitininkų dieną.

Dienos programa pradėta šv. mišiomis, kuriose dalyvavo visi kuopos nariai.

Vakare įvyko paskutinis kuopos susirinkimas. S. Šerkšnas paskaitė savo reepratą "Atomine energija". Atsisveikinimo kalbą pasakė kuopos pirm. J. Manelis.

Po susirinkimo sekė meno ir literatūros vakaras. J. Prapulenio solo padainavo St. Simkiaus "Kai vėliai pradai", "Tamsiojo naktelė", Komp. Balfe "Bohemijos mergaitė" ir St.

Vakarui pasibaigus, prasidėjo linksni šokiai, per kuriuos buvo išleista "Camelio Dūmo" speciali laida. Svečių buvo iš New Yorko, Bostono, Providence, Brocktono ir Putnamo.

Visi išsiskirstė su viltimi, kad ir kitais metais Marianapoly galės veikti moksleivių ateitininkų kuopa.

1951-52 mokslo metų valdybą sudarė: J. Manelis, A. Keblinkas, A. Petronis ir M. Balandas.

K. K.

Atostogos lietuviškoje aplinkoje

Kasmet daugelis kreipiasi pas mus atostogų reikalui. Pranešame visiems, kas norėtų pasilsėti ramioje ir lietuviškoje aplinkoje, kad galėtų praleisti pas mus savaitę ar keletą birželio mėn. arba rugpjūčio ir rugsėjo mėn. (po rugpj. 15 d.). Kreiptis iš anksto šiuo adresu: Sister Superior, Immaculate Conception, RFD 2, Putnam, Conn.; tel.: Putnam 8-5828.

Ieškomi asmenys

Lindenhartas, Valteris, iš Priemancų k. Tauragės ap. Liudvikauskas, Andrius, iš Danblavos k., Igliskėlių v., Marjampolės ap.

Milkinaitė, Ursulė, iš Kuršėnų.

Povilaitis, Julius, iš Bagdangirio k., Meskūčių v., Šilainių ap.

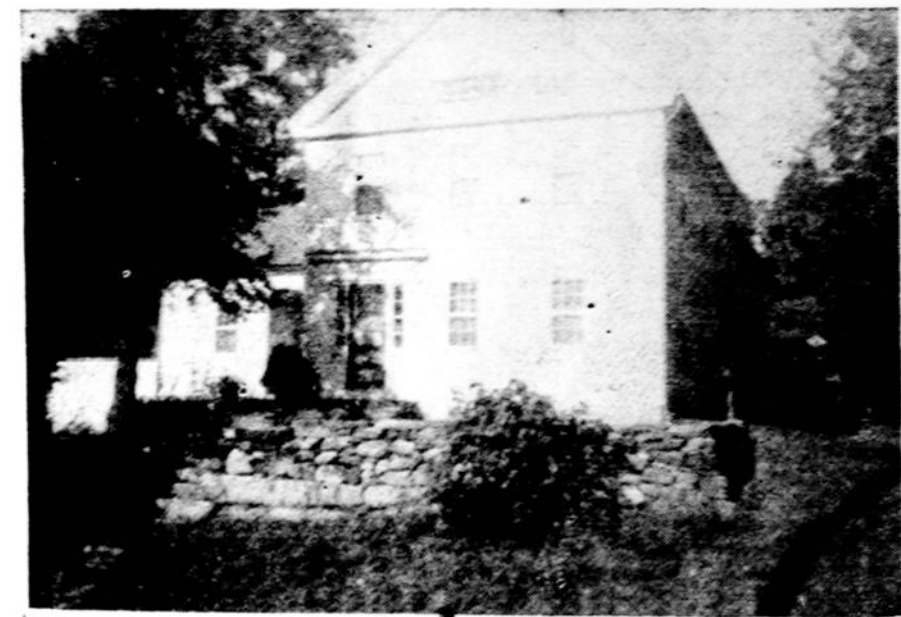
Simonaitis, Titus, iš Tirkšlinių k., Rozalino v., Panevėžio ap.

Vilga, elektros inžinierius, iš Vilniaus.

Consulate General of Lithuania

41 W. 82nd Street
New York 24, N. Y.

LIETUVOS
ATSIMINIMAI
RADIO VALANDOS
SESTADIENIAIS
4:45 PM
5:30 PM
STOTIS
WEVD
1330K 07.3 M
JACK-J STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
TEL.
WAVERLY
6-3325

BUTANSKY CYJE, kurio apylinkės labai gražios, kalnų oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilsį ir džiaugsmą. Erdvis, su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc.

Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butausky ūkis 5 minutes nuo Torrington, Conn. miestelio. Čia priimami vasarotojai: liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Vietos užkamos iš anksto savaiti iki šeštadienio 12 val. po pietų. KAINA priimama ir pigi: asmeniui 30 dol. už savaitę. Iki malonaus pasimatymo **BUTANSKY CYJE**, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN

RFD 1, Mountain Rd. Torrington, Conn.
Telef. Torrington 9655

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Seštadieniais 2 val. popiet. — WWRL 1600 kc—5000 w. GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parngimimai: koncertai, šokiai, ir t. t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dir.

J. VALAKAS
Pranešimų Dir.

TĖVŲ MARIJONŲ PIKNIKAS LIETUVIŲ DIENA

PENKTADIENĮ, LIEPŲS - JULY 4, 1952
MARIANAPOLIO KOLEGIJOS PARKE
THOMPSON CONN.

11:00 VAL. IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS.

PAMOKSLĄ SAKYS J. E. VYSK. V. BRIZGYS.

GIEDOS WORCESTERIO SV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS.

3:00 VAL. ŠOKIAI GROJANT TOM MADURA ORKESTRU.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGČES
AMERIKA, LIS ORGANO NABROOKA IR LIETUVIŲ ŽEMES
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJENOS

Pašventino naują vyskupą pagelbininką

Birželio 11 d. iškilmingai pašventintas naujas Brooklyn Vyskupas Pagelbininkas J. E. John J. Boardman. Kartu su jau esančiu Vysk. Pag. Raymond A. Kearney dirbs kaip Ark. Molloy pagelbininkai Brooklyn vyskupijoje.

J. E. vysk. J. Boardman

Pašventinimo iškilmės vyko Our Lady of Perpetual Help bažnyčioje, dalyvaujant visai eilei bažnyčios vėresnybės atstovų iš visos Amerikos. Vėliau didžiausioje JAV viešbutyje, Brooklyn St. George, įvyko pobūvis, kuriame dalyvavo apie tūkstantį Brooklyn diecezojos kunigų ir 38 vyskupų, jų tarpe Bostono Arkivyskupas Richard J. Cushing, kuris pasakė pamokslą ir Baltimorės arkivyskupas Francis P. Keough.

Pasakyta visa eilė sveikinimo kalbų, supažindinant svečius su naujojo vyskupo pagelbininko asmenybe. Naujasis Vysk. Pagelbininkas yra titulinis Guelono vyskupas, čia žinomas kaip ilgametis ir dabartinis JAV esančios garsios Society for the Propagation of the Faith diecezojos pirmininkas.

Motėrų Sąjungos

29 kuopa šį trečiadienį, birželio 18 d., Apiešimo par. salėje suka savo susirinkimą.

Apiešimo parapijos

mokinams mokslo metų baigimo iškilmės įvyksta ateinančią sekmadienį 3 val. p. p. Kartu bus įteikti mokyklos baigimo diplomai.

Ateitininkų sendraugių

New Yorko kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, birželio 20 d., 7.30 val. vak., Angelų Karalienės parapijos salėje (Ateitininkų Ramovėje) 213 So. 4th St. ir Roebing St. kampas, Brooklyn.

Programoje prel. J. Balkūno indomus pranešimas, Atkū Federacijos vyriausių organų rinkimas ir kiti organizaciniai reikalai. Visi kuopos nariai kviečiami būtinai šiam susirinkime dalyvauti. Valdyba

Baisiųjų birželio dienų minėjimas

Didžiojo New Yorko lietuviai, latviai ir estai, pereitą sekmadienį susirinkę Town Hall patalpose, minėdami tragiškąsias birželio sukaktis, vieningai pamerė Sovietų vykdomus žiaurumus jų tėvynėse ir apeliavo į laisvojo pasaulio tautas, kad būtų sudraustas šis genocido veiksmas. Prezidentas Trumanas ir Pitt aukšti JAV pareigūnai specialiomis telegramomis sveikino pabaltiečius jų liūdno sukakties minėjimo proga.

Jungtinį Pabaltijo valstybių minėjimą pradėta JAV tautiniu himnu, kurį sugiedojo mišrūs lietuvių, latvių ir estų chorai. Atidarymo žodyje Minėjimo Komiteto pirmininkas Vaeļovs Sidzikauskas, "Free Europe" Lietuvių Patiriamosios grupės vardu, priminė susirinkusiems birželio mėnesiais pabaltiečius ištikusias nelaimes. Taj 12 metų nuo Sovietų agresijos prieš Pabaltijo valstybes ir 11 metų nuo deportacijų pradžios. Jis paminėjo prieš tris dienas įvykusių istorinių — Williamsburgo "laisvės deklaracijos" pasirašymą ir pabrėžė, kad vieningai ir visomis išgalėmis dirbama išlaisvinimo darbą. Po to perskaitė prez. Trumano sveikinimo telegramą.

Toliau kalbėjo Latvijos atstovas Stankevičius ir Estijos "Free Europe" Pa. Grupės pirmininkas.

Kanadiečiai sužavėti lietuviškais filmais

K. Motūzas tik ką sugrįžo iš savaitgalio kelionės po Kanadą. Jis Montrealio lietuviams buvo nuvežęs parodyti lietuviškuosius filmus. Kartu su juo iš Brooklyn buvo išvykęs dail. C. Janušas ir gretniektietis lietuvis dekoratorius Frank Kent-Kontauskas.

Dail. C. Janušas pasidalino kelionės įspūdžiais su Jūsų korespondentu. Filmų rodydama organizavo "Nepriklausomos Lietuvos" redakcija ir vietos klebonas, kuris visas tris dienas — penktadienį, seštadienį ir sekmadienį — leido naudotis bažnyčios patalpomis. Uždegnus altorių, buvo pakabinta balta marška, ir per ją pralinko Lietuvos vaizdai, spalvuotus juoston užfiksuoti Lietuvos Nepriklausomybės metais.

Filmomis susidomėjimas buvo toks didelis, jog visas tris dienas buvo pilna žmonių, o sekmadienį, nors vyko ir Algirdo Brazio koncertas, tačiau montrealiečiai nesijautė pavargę ir spėjo visur pribūti. Be Lietuvos vaizdų, vieno sesanso metu buvo parodyta ir netoliese esančio indėnų rezervato Hathamagha gyventojai ir suvenyriniai dirbiniai. Šios filmos pasiūlyti buvo atvykęs to rezervato indėnų vadovas su žmona, su kuriais pernai K. Motūzas susipažino ir susidraugavo. Indėnas kalba keliomis kalbomis, ir pernai buvo pasikvietęs Motūzų į svečius, leisdamas jam padaryti spalvuotą rezervato gyventojų ir

kas L. Vahter, trumpai peržvelgdami abiejų metų įvykius savo kraštuose. Tiek V. Sidzikausko, tiek jų kalbos buvo padėtos tautinių chorų atitinkamomis giesmėmis. Operetės choras, vedamas Mykolo Liuberskio, pagiedojo A. Vaičiūno "Kritusiems karžygiams".

Svečiai kalbėtojai buvo buvęs JAV ambasadorius Pabaltijo kraštams Arthur Bliss-Lane, buv. JAV "Free Europe" Tautinio Komiteto prezidentas admirolas H. B. Miller, ambasadorius Lenkijoje, Dr. Juraj Slavik, Čekoslovakijos ambasadorius, dabartinis gen. sekretorius Centrinės Rytų Europos Konferencijos ir JAV senatorius William Benton.

Programai vadovavęs estas William Tomingas perskaitė gausius sveikinimus, kurių tarpe buvo New Yorko gubernatoriaus Thomas E. Dewey, kuris birželio 15 d. buvo proklamavęs biršų pabaltiečių su plakatais ir įvairiais šūkais susirinko prie Sovietų delegatūros būstinės, kuri randasi Sovietų Konsulato patalpose, ir reikė protestą prieš smurtu paverstą jų Tėvynės. Gražų įspūdį darė estės moterys tautiniuose rūbuose.

Gedulingos pamaldos minint birželio tragiškąsias dienas lietuvių tautai, buvo atlaikytos seštadienį Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje 7 val. vak. Gal dėl perankų yvo laiko, žmonių susirinko neperdaugiausia. Šiai progai pritaikintą pamokslą pasakė Tėvas Vikt. Gidžiūnas, OFM., už Tėvynės laisvę žuvusius ir nukankintus, gedulingas pamaldas atlaikė klebonas kun. J. Aleksiūnas, parapijos choras vad. P. Dulkės, operos sol. Al. Kutkus ir sol. A. Skarulytė gražiai pagiedojo progai pritaikintų giesmių. Vargonais grojo muz. J. Zukas.

Sekmadienį buvo atlaikytos šv. mišios prie šv. Antano, prašant pagalbos ir užtarimo mūsų vargstantiems broliams ištėrimė ir naikinamai Tėvynėi.

Pikietavo SSSR delegatūrą prie Jungtinių Tautų

Seštadienį, sąryš su birželio mėn. išvežimais, vykusiais Pabaltijo kraštuose 1941 metais, lietuvių, latvių ir estai suruošė Sovietų delegatūrai prie Jungtinių Tautų pikietą. Didelis būrys pabaltiečių su plakatais ir įvairiais šūkais susirinko prie Sovietų delegatūros būstinės, kuri randasi Sovietų Konsulato patalpose, ir reikė protestą prieš smurtu paverstą jų Tėvynės. Gražų įspūdį darė estės moterys tautiniuose rūbuose.

Birželio įvykiai per radiją

Pereitą seštadienį per J. Ginkaus radijo valandą buvo gražiai paminėta liūdnoji birželio dienų įvykiai. Labai įdomiai kalbėjo dr. H. Lukoševičius, o skautai davė diena pritaikintą montažą.

Švč. Jėzaus širdies šventė yra penktadienį, birželio 20 d., Visose lietuvių bažnyčiose tą dieną vyks pamaldos ir palaiminimas su švč. Sakramentu.

Dainų šventė, dalyvaujant keturiolikai meninių vienetų, jų tarpe daugiausia chorų iš New Yorko ir New Jersey, įvyksta Klasčiaus Parke birželio 22 d. Bendrą chorą diriguoja prof. J. Zilevičius, vyrų choras diriguoja Alg. Kačanauskas, Brooklyn chorą — Pranas Dulkė ir New Jersey chorą — prof. J. Zilevičius. Koncerto pradžia 5 val. Po programos bus šokiai, grojant Nakties Pelėdų orkestrui.

Organizacinis Komitetas, pirmininkaujamas adv. J. Šlepečio, pereitą penktadienį po ilgų ir išsamių diskusijų, nutarė dar birželio mėn. suorganizuoti lietuvių bendruomenės pirmąją apylinkę Williamsburge, o šiek tiek vėliau — Manhattan—Bronxe ir Maspeth. Iš viso būtų septynios apylinkės. Prie jau minėtų, dar po tam tikro laiko būtų įkurtos ir Central ir South Brooklyn, Ridgewood ir Woodhaven.

Juožas Ginkus savo svetainėje jau pora savaitų turi vokiško alaus (importuoto iš Vokietijos). Ypač lietuvių tremtiniai yra geri to alaus pirkėjai.

Užbaigus filmų rodydą, vietos klebonas filmininkams suėruošė atsisveikinimo vaises, dėkodamas rengėjams ir svečiams iš JAV už Lietuvos priminimą tikrais jės vaizdais.

—SN—

BOSTONO ŽINIOS

Mokyklos baigė darbu
Š. m. birželio 13 d. visos Bostono mokyklos pabaigė mokslo metus. Lietuvių parapijos mokyklos baigimo aktas įvyko birželio 15 d. vakare. Gražus būrys jaunų berniukų ir mergaičių baigė parapijos mokyklą ir eis į aukštesnes mokyklas.

Prasidėjo piknikai

Bostono lietuviai jau beveik kas sekmadienį yra kviečiami į piknikus, kuriuos rengia organizacijos arba atskiri asmenys. Kaž kodėl taip yra, kad daugiau žmonių sutraukia privačių žmonių piknikai ir jų rengėjai turi iš to didelį pelną. Sakysime, kasmet į P. Lapėno privačią rengiamą radijo valandos pikniką suvažiuoja tikrai daug žmonių, tačiau visas pelnas nueina į privataus asmens kišenę, o visuomenės reikalams nieko neklūva. Sakytume, pats radijo valandos išlaikymas kaštuoja. Betgi visi žinome, kad tas populiarumas įgyjamas labai pigiomis priemonėmis, o ligi kultūrinės programos ten dar labai toli. Reikėtų ieškoti būdų organizuoti platesnius vasaros parengimus, kurių pelnas eitų visuomenės reikalams.

Atsirado bulvių

Visur krautuvėse jau pilna šiurmetinių bulvių, tik jų kainos dar gana aukštos.

Seštadieninės mokyklos tėvams ir visiems kultūros rėmėjams

Mėnesinis mokestis \$1 per mėnesį priimamas ir vasaros mėnesiais. Tėvai ir visi nariai prašomi jį mokėti, nes kitaip mokykla nesudurs galo su galu. Mokestį priima dr. B. Mickevičius. A. Ivas įstaigoj 545 E. Broadway, mok. Dz. Giedraitis, inž. K. Kriščiukaitis ir kit. valdybos ir tėvų komiteto nariai.

Pradeda veikti mokyklės

Atsilus orui, Bostone ir apylinkėse pradeda veikti mokyklės. Taip pat pradeda važinėti laivai į Cape Cod ir į Nantasket Beach.

Mirė

Jonas Vinčius mirė gegužės 25 d. 53 m. Gyv. 185 L St.

Kazimieras Gurinskas mirė gegužės 27 d. Gyv. 371 Dorchester St.

Kazimieras Danielius mirė gegužės 29 d. Gyv. 470 E. 7th Street.

LINDEN, N. J.

Pirmas šių metų lietuvių radio Piknikas įvyks liepos-july 13 d., sekmadienį Lietuvių Laisvės Parke, Linden, N. J. Antrasis gi piknikas tos pačios radio valandos, įvyks rugsėjo 7 d.

ISNUOMOJAMI du atskiri kambariai pavieniam ar dviem asmenim. Galima vartoti virtuvę, šaldytuvą ir kitus patogumus. Kreiptis į "Darbininko" administraciją, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Susitikę New Yorke, sen. Robert A. Taft (vidury) sveikinasi su John J. Dickenson, New Jersey valstybės respublikonų komiteto pirmininku. Šalia stovi Mrs. E. Robertson, moterų atstovė. Kalbėdamas į delegatus, sen. Taft išsitarė esąs priešingas gen. Eisenhowerio sumanymu numesti 40 milijonų dol. takų.

DARBININKO REMEJAI

Po \$6.00

Mrs. A. Garbon, Brooklyn, N. Y.

Po 5.00

Mrs. T. Liverkienė, Brooklyn, N. Y., Miss M. Kučauskaitė, Worcester, Mass.

Po 4.00

Mrs. D. Savickienė, Carnegie, Pa.

Po \$2.00

Mr. Fr. Skwar, E. Waitelis, J. V. Simkus, Mr. P. Pupius, S. Miltenis, Mrs. U. Daukantas, A. Kazlauskas, P. Puzinas, B. Cigas, A. Mathews, A. Phillips, S. Jakupcionis, K. Damask, Mrs. V. Kontrym, A. Zaborskis, Brooklyn, N. Y., Mrs. V. Yomant, New York, N. Y., Dr. V. Majauskas, Troy, N. Y., Mr. J. Pilauskas, Bayside, L. I., N. Y., A. Krauceliunas, Bronx, N. Y., S. Sabalinskis, Nyack, N. Y., Mrs. Nellie Budries, Port Chester, N. Y., A. Janonis, Binghamton, N. Y., Rev. J. Raštutis, M. Kerbelis, R. Hartuizas, Mrs. S. Bablinskis, A. Tamoliunas, Amsterdam, N. Y., Mrs. J. Norbut, W. Paulikonis, S. Markevich, J. Jakimavicius, Elizabeth, N. J., P. F. Kasparas, J. Spranaitis, Paterson, N. J., U. Melwid, Bayonne, N. J., Frank Lopsaitis, Burlington, N. J., Walter J. Dilis, E. Orange, N. J., V. Juozaitis, Vincentown, N. J., Mrs. K. Prada, Dennisport, Mass., Mrs. K. Kondrat, Brighton, Mass., A. Janulewicz, Waltham, Mass., F. Lutkevich, Jamaica Plain, Mass., Marija Jurkietienė, Bridgewater, Mass., Mrs. E. Kozlowski, Lynn, Mass., Mrs. Joykonis, Everett, Mass., John J. Grigalius, So. Boston, Mass., M. Lukšis, Worcester, Mass., F. Buinevičius, Gilbertville, Mass., L. Svenconis, Lawrence, Mass., P. Lupėnas, Athol, Mass., V. Daugird, St. Tamulaitis, D. Domkus, Nellie Waitkus, Pr. Kiuzinas, V. Ramonas, B. Armon, B. Kavolauskas, Mrs. M. Bartkunas, Rev. B. Sugintas, O. Šeputienė, O. Daugirdienė, B. Lazdauskas, Chicago, Ill., Joe C. Rim-

kus, Moline, Ill., J. Nargelienė, Georgetown, Ill., A. Gečas, Hartford, Conn., K. Kaminskiūtė, Simsbury, Conn., Mrs. C. Karvelis, Manchester, Conn., Mrs. P. Yurgaitis, Waterbury, Conn., Mrs. C. Matulionas, Waterbury, Conn., T. Tamulevich, Branford, Conn., W. Gerulaitis, Broad Brook, Conn., V. Romezas, Plantsville, Conn., Mr. & Mrs. H. Petcavage, M. Lash, Scranton, Conn., Mrs. S. Bagocius, A. Klimas, Phila., Pa., A. Paleckis, Mrs. A. Dudenas, A. Zilinskis, J. Blagis, Pittsburgh, Pa., S. Masaitis, Bentleyville, Pa., L. Kazėnas, P. Ambrazas, Mrs. S. Mikuskas, M. Ivanauskas, Mrs. M. Svetkuskas, Cleveland, Ohio, L. Lipinskas, Akron, Ohio, A. Bagdonas, Toledo, Ohio, Mrs. R. Stankus, Rev. J. Čižauskas, A. Patauskas, Mrs. H. Bruzese, A. Aurila, Detroit, Mich., Z. Juknis, Ontonagon, Mich., V. Lideikis, Madison, Wisc., A. Dzekevičius, E. Vaitonis, Rev. V. Martinkus, Providence, R. I., L. Kničiūnas, Millinocket, Me., Rev. Patašius, Great Falls, Mont., F. Pormalis, Los Angeles, Calif., C. Adams, Baltimore, Md., Joseph Brown, Miami, Fla.

Po \$1.00

Mrs. M. Mikolaitis, P. Matekunas, J. Zukas, Brooklyn, N. Y., Mrs. Vyšniauskienė, Maspeth L. I., N. Y., Mrs. M. Klimavičienė, Dover-Foxcroft, Me., F. Joniunas, J. Lukošius, Cambridge, Mass., K. Weisul, A. Kemėžis, Brockton, Mass., Mrs. M. Krasinskis, Worcester, Mass., J. Saukinas, Lawrence, Mass., Mrs. Anna Šugžda, Dorchester, Mass., Mrs. P. Martusevičienė, So. Boston, Mass., N. Mardosas, V. Kleiza, Chicago, Ill., J. Radvilas, Cicero, Ill., M. B. Jurkus, Poquonock, Conn., Mrs. Ališauskas, Scranton, Pa., Mrs. M. Beneševičienė, Waterbury, Conn., Mrs. John Baura, Grand Rapids, Mich., A. Dumbra, Saginaw, Mich.

Dėkingi

T.T. Pranciškoniai

DAINŲ ŠVENTĖ

dalyvaujant 12 chorų,

įvyks

birželio 22 d., 1952 m.,

KLASČIAUS PARKE

Maspeth Ave. and 58 St., Maspeth, N. Y.

Rengia

New York ir New Jersey chorų apskritys.

Koncerto pradžia 5 val.

Įėjimas \$1.00

Šokiai prasidės 7.30 v. vak.

ORKESTRAS NAKTIES PELEDŲ

KVIEČIAME VISUS ATSLANKYTI!

RENGIMO KOMISIJA

Didžioji Lietuvių Diena

Rengiamą Tėvų Pranciškonų DARBININKŲ naudai,

įvyks liepos-July 4 d. — J. A. V. Nepriklausomybės dienoje,

KLASČIAUS PARKE — CLINTON HALL

56—70 58th St., Maspeth, N. Y.

GRAZI PROGRAMA, GARDŲS VALGIAI IR GĖRIMAI, ĮVAIRŲS LAIMEJIMAI, LNKSMŲ MUZIKA IR ŠOKIAI

Visi lietuviškos - katalikiškos spaudos globėjai ir mlytojai iš anksto kviečiami dalyvauti.

Tėvai Pranciškoniai

Prie savo vienuolyno Kennebunk Port, Maine,

NETO LIEPOS 1 D. IKI RUGPJŪČIO 5 D.

atidaro

BERNIUKŲ STOVYKLĄ

Vieta graži — prie pat Atlanto vandenyno; geras maistas, gražus lietuviškas auklėjimas.

Norintieji galės pasilikti iki rugpjūčio 10 d. iškilmių, vadinamų "Lietuvių Diena."

Iš New Yorko ir apylinkių berniukai bus nuvežti automobiliais, sustarus iš anksto su Kennebunk Port vienuolyno viršininuku.

SAVATTINIS MOKESTIS — \$20.00

Visais stovyklavimo reikalais kreipkitės:

REV. SUPERIOR

Franciscan Monastery — Kennebunk Port, Maine